

SYSTEMOWE UJĘCIE BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNEGO

TOM 3

WYBÓR AKTÓW NORMATYWNYCH

wybór i redakcja
Marek Fałdowski
Dorota Mocarska
Magdalena Zubańska

Szczytno 2019

Reakcja Wydawcy
Małgorzata Bukowska
Iwona Pac
Adam Rogala
Anna Stankiewicz
Justyna Zaryczna

Projekt okładki
Agnieszka Kamińska

© Wszelkie prawa zastrzeżone — Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie

ISBN 978-83-7462-660-6
e-ISBN 978-83-7462-661-3

Skład, druk i oprawa:
Dział Wydawnictw i Poligrafii Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie
12-100 Szczytno, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 111
tel. 89 621 51 02, fax 89 621 54 48
e-mail: wwip@wspol.edu.pl
Objętość: 36,95 ark. wyd.

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
Rozdział 1. Historia, tradycja i etos służby policyjnej	7
Rozdział 2. Elementy psychologii w zarządzaniu oraz wybrane aspekty komunikacji społecznej	51
Rozdział 3. Organizacja i zarządzanie	67
Rozdział 4. Wybrane zagadnienia z materialnego prawa administracyjnego	77
Rozdział 5. Wybrane zagadnienia z postępowania administracyjnego	127
Rozdział 6. Postępowanie w sprawach o wykroczenia	147
Rozdział 7. Wybrane zagadnienia z prawa karnego procesowego	157
Rozdział 8. Wybrane elementy kryminologii i profilaktyki społecznej	247
Rozdział 9. Pragmatyka służbowa	285
Rozdział 10. Organizacja i funkcjonowanie służby prewencyjnej	311
Rozdział 11. Taktyka służby ruchu drogowego	365
Rozdział 12. Zarządzanie kryzysowe oraz organizacja operacji policyjnych	437
Rozdział 13. Wybrane zagadnienia techniki kryminalistycznej	457
Rozdział 14. Taktyka działań operacyjno-rozpoznawczych	473
Rozdział 15. Taktyka zwalczania przestępczości kryminalnej	501
Rozdział 16. Wybrane zagadnienia taktyki zwalczania przestępczości gospodarczej	525
Rozdział 17. Analiza kryminalna	553
Rozdział 18. Zwalczanie przestępczości zorganizowanej	563
Rozdział 19. Zagrożenia ze strony współczesnego terroryzmu	617
Rozdział 20. Cyberprzestępczość	631
Rozdział 21. Doskonalenie udzielania pierwszej pomocy	645
Rozdział 22. Doskonalenie zawodowe policjantów z zakresu szkolenia strzeleckiego	651
Rozdział 23. Międzynarodowa współpraca Policji i wybrane elektroniczne systemy wspomagające realizację zadań Policji	701
Rozdział 24. Wybrane zagadnienia technik interwencji	719
Rozdział 25. Promocja zdrowia	725

WSTĘP

Art. 7.

Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.

(Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r., DzU nr 78, poz. 483 z późn. zm.)

Policja drugiej dekady XXI w. stoi przed faktem dynamicznych zmian prawno-politycznych, ekonomicznych, socjokulturowych i technologicznych. Nie zwalniają one jednak naszej formacji z wymogu profesjonalizmu. Aby dobrze wypełniać ustawowe zadania, policjant powinien zatem dysponować najnowszymi zdobyczami techniki, ale też charakteryzować się wysokimi kwalifikacjami zawodowymi. Sumienność i sprawność działania funkcjonariuszy z kolei ma swoje źródło w przyjęciu i realizowaniu odpowiedniego modelu szkolenia — gdzie znaczącą rolę może odegrać Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie. Z wykonywaniem przez nią wielu form edukacyjnych do funkcjonariuszy i pracowników Policji, ale też do innych służb nadzorowanych przez ministra spraw wewnętrznych i administracji, słowem: do instytucji i służb odpowiedzialnych za szeroko pojęte bezpieczeństwo wewnętrzne, idzie w parze działalność wydawnicza Uczelni.

Przykładem tego jest między innymi choćby przygotowanie kilkutomowej monografii pt. *Systemowe ujęcie bezpieczeństwa wewnętrznego*. Tom pierwszy, przypomnijmy, to kompendium wiedzy z dziedziny bezpieczeństwa wewnętrznego. Omówiono w nim, poza wybranymi zagadnieniami prawa administracyjnego, prawa karnego procesowego i prawa wykroczeń, kwestie dotyczące pragmatyki służbowej, kryminologii i profilaktyki społecznej, nie pomijając wskazania roli tradycji i etosu w policyjnej służbie ani znaczenia psychologii i komunikacji społecznej w zarządzaniu organizacją zhierarchizowaną. Tom drugi poświęcono organizacji i funkcjonowaniu służby prewencyjnej (zagadnieniom służby ruchu drogowego, zarządzania kryzysowego oraz organizacji operacji policyjnych) oraz służby kryminalnej (zagadnieniom techniki kryminalistycznej, taktyki działań operacyjno-rozpoznawczych, taktyki zwalczania przestępczości kryminalnej, zorganizowanej, gospodarczej, a także zagadnieniom cyberprzestępczości, analizy kryminalnej i zagrożeniom ze strony współczesnego terroryzmu).

Niniejsza publikacja, będąca trzecim tomem wspomnianego cyklu, zachowuje przyjęty w poprzednich wydawnictwach podział na rozdziały tematyczne, uzupełniając niejako zawartość merytoryczną pierwszego i drugiego tomu o wybór aktualnych aktów prawnych, które dotyczą omawianej w każdym z rozdziałów problematyki.

Zamysłem Autorów tomu trzeciego było skompletowanie podstawowych aktów prawnych — zarówno prawa powszechnie obowiązującego, jak i prawa wewnętrznego, istotnych dla funkcjonowania Policji.

Ramy działalności służb publicznych w systemie bezpieczeństwa publicznego — zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej — są wyznaczone normami prawnymi, które określają kompetencje, zadania oraz tryb postępowania organów władzy publicznej. Zgodnie z wymogami wynikającymi z zasady demokratycznego państwa prawnego organy te mogą działać tylko tam i o tyle, o ile prawo je do tego upoważnia. Obywatel zawsze może domagać się podania podstawy prawnej, na jakiej organ podjął konkretną działalność, dlatego tak ważna jest znajomość stosownych aktów normatywnych przez funkcjonariuszy.

Zebrane w niniejszym tomie akty prawne zostały przedstawione w całości lub jako wyciąg danego aktu prawnego, dający zainteresowanym możliwość dotarcia, we własnym zakresie, do całości lub do znowelizowanego aktu prawnego. Warto zatem zaznaczyć, że niniejszy wybór aktów normatywnych uwzględnia stan prawny na 17.01.2019 r.

Autorzy opracowania mają nadzieję, że będzie to cenna publikacja nie tylko dla osób studiujących i odbywających różnego typu szkolenia zawodowe w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, lecz także dla wszystkich zainteresowanych funkcjonowaniem służb publicznych lub prowadzących badania w dyscyplinie nauk o bezpieczeństwie.

Autorzy opracowania

Rozdział 1

Historia, tradycja i etos służby policyjnej

podinsp. Mirosława Zalewska-Bzymek

Ustawa z 24 lipca 1919 r. o Policji Państwowej
(DzPPP z 1919 r., nr 61, poz. 363)

Art. 1. Policja jest państwową organizacją służby bezpieczeństwa.

Art. 2. Policja państwowa jest organem wykonawczym władz państwowych i samorządowych i ma za zadanie ochronę bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego.

Art. 3. Koszta utrzymania policji państwowej ponosi bezpośrednio skarb państwa z tem jednak, że organy samorządu: komunalne związki powiatowe oraz gminy miast, wydzielonych z powiatów, zwracają państwu $\frac{1}{4}$ część wszelkich kosztów utrzymania policji. Sposób pobierania należnej od samorządu części kosztów utrzymania policji określają przepisy, wydane przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Gminy obowiązane są dostarczyć za opłatą na żądanie powiatowych i miejskich władz administracyjnych lokali, potrzebnych na umieszczenie biur i posterunki policji.

Wysokość wspomnianych opłat ustalają przepisy wykonawcze, wydane przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Organizacja policji

Art. 4. Policja jest organizowana i wyszkolona na wzór wojskowy i podlega Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 5. Organizacja policji jest przystosowana do administracyjnego podziału państwa; stosownie do tego policja dzieli się na:

- a) komendy okręgowe, łączące kilka lub kilkanaście komend powiatowych;
- b) komendy powiatowe, odpowiadające terytorjalnie powiatom;
- c) komisarjaty, obejmujące większe miasta w powiatach lub dzielnice w dużych miastach;
- d) posterunki stałe w gminach.

W miastach, stanowiących samodzielną jednostkę administracyjną, policja organizowana jest na prawach komendy powiatowej lub okręgowej.

Przy komendach okręgowych do spraw dochodzenia przestępstw istnieją urzędy śledcze.

Art. 6. Na czele policji w państwie stoi główny komendant policji, zależny od Ministra Spraw Wewnętrznych. Do zadań głównego komendanta należą czynności wykonawcze w zakresie organizacji, administracji, zaopatrzenia, uzbrojenia oraz uzupełnień i wyszkolenia policji w państwie.

Art. 7. Komendantowi głównemu policji podlegają bezpośrednio komendanci okręgowi.

Okręgowi komendanci są zwierzchnią władzą policji w okręgu i załatwiają wszystkie sprawy, związane z organizacją, administracją, uzupełnieniem i wyszkoleniem policji w okręgu.

Na czele urzędów śledczych stoją naczelnicy policji śledczej, podlegli komendantom okręgu.

Art. 8. Na czele policji w powiecie stoi komendant powiatowy policji. Na czele komisariatu — komisarz policyjny.

Art. 9. Organizacje głównej komendy i okręgowych komend policji określają specjalne przepisy, wydane przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 10. Funkcjonariusze policji dzielą się na wyższych i niższych.

Zasadnicze płace wyższych funkcjonariuszów policji odpowiadają płacom kategorii urzędniczych.

Płace zatrudnionego w biurach policji personelu biurowego normują się stosownie do etatów urzędników i funkcjonariuszów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Wyżsi funkcjonariusze:

Komendant Główny	kategoria	IV;
Zastępca Komendanta Głównego		Va, Vb;
Komendant Okręgowy		Va, Vb, VI;
Zastępca Komendanta Okręgowego		VI, VII;
Komendant Powiatowy		VII, VIII, IX;
Zastępca Komendanta Powiatowego		VIII, IX, X;
Komisarz		VIII, IX, X;
Zastępca Komisarza		IX, X;
Naczelnik Urzędu Śledczego		Vb, VI, VII, VIII.

Inni wyżsi funkcjonariusze otrzymują kategorię płacy i nazwę stosownie do pełnionych funkcji.

Niżsi funkcjonariusze:

Starszy przodownik;
Przodownik;
Starszy posterunkowy;
Posterunkowy.

Zależność służbowa oraz stosunek do władz państwowych i samorządowych

Art. 11. W zakresie organizacji, administracji, zaopatrzenia, uzupełnień i wyszkolenia policja podlega głównemu komendantowi i okręgowym komendantom.

W zakresie zaś służby bezpieczeństwa i czynności wykonawczych władz państwowych policja podlega w powiatach komisarzom rządowym, w miastach, stanowiących odrębną jednostkę administracyjną — miejscowym przedstawicielom władzy administracyjnej, zależnym w tym zakresie od Ministra Spraw Wewnętrznych. Funkcjonariusze policji państwowej, winni pełnienia czynów, objętych ustawami karnymi, podlegają sądownictwu kar-nemu dla osób cywilnych.

Art. 12. O rozmieszczeniu komisarjatów w granicach powiatu decyduje komisarz rządowy w porozumieniu z miejscowym komendantem policji.

O rozmieszczeniu komisarjatów i posterunków w miastach i gminach decyduje miejscowy przedstawiciel władzy administracyjnej po porozumieniu się z przedstawicielem miejscowego samorządu i komendantem policji.

Art. 13. Urzędy prokuratorskie i władze sądowe mają prawo wydawania bezpośrednich zleceń policji, zgodnie z przepisami, zawartymi w ustawie postępowania karnego.

W czynnościach dochodzenia przestępstw policja jest w bezpośredniej zależności od urzędów wymiaru sprawiedliwości.

Instrukcja dotycząca czynności dochodzenia przestępstw wydana będzie przez Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 14. Inne władze państwowe, zarówno cywilne, jak i wojskowe, znoszą się z policją za pośrednictwem komisarza rządowego lub przedstawiciela władzy administracyjnej w miastach, stanowiących odrębną jednostkę administracyjną.

W zakresie kompetencji władz samorządowych, obowiązana jest miejscowa policja udzielać im pomocy na ich wezwanie w granicach zadań policji, określonych artykułem 2-im.

Art. 15. W razie potrzeby użycia oddziałów policji jednego powiatu w granicach drugiego powiatu decyduje Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 16. Głównego komendanta policji mianuje Naczelnik Państwa na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 17. Wyższych funkcjonariuszów policji od kategorii XI mianuje Minister Spraw Wewnętrznych na przedstawienie głównego komendanta.

Art. 18. Niższych funkcjonariuszów policji mianuje okręgowy komendant na przedstawienie komendantów powiatowych.

Art. 19. Zwolnienia z urzędów należą do właściwej władzy mianującej.

Art. 20. Przeniesienia służbowe funkcjonariuszów policji w granicach okręgu zarządza okręgowy komendant.

Przeniesienia powiatowych oraz okręgowych komendantów policji zarządza Minister Spraw Wewnętrznych.

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Art. 21. Za wykroczenia służbowe stosowane będą do funkcjonariuszów policji następujące kary dyscyplinarne według trybu, ustalonego w przepisach wydanych przez Minister Spraw Wewnętrznych:

- 1) nagana;
- 2) areszt do dni 7-miu;
- 3) przeniesienie na urząd o mniejszych dodatkach funkcyjnych;
- 4) degradacja;
- 5) wydalenie.

Art. 22. Powiatowi komisarze rządowi, a w miastach, wydzielonych z powiatów, przedstawiciele władzy administracyjnej mają prawo zarówno z własnej inicjatywy, jak na wniosek przedstawiciela organu samorządu zawieszać w czynnościach służbowych podwładnych im powiatowych komendantów i kierowników komisariatów policji pod warunkiem natychmiastowego zawiadomienia okręgowego komendanta o zawieszeniu; celem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego.

Liczebność policji

Art. 23. Ilość członków policji określi w stosunku do liczby ludności i potrzeb miejscowych Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Przy ustalaniu liczby funkcjonariuszów policji dla poszczególnych powiatów i miast Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zasięga w tej mierze opinii ciał samorządowych.

Uzupełnienie policji

Art. 24. Korpus policji uzupełnia się drogą dobrowolnego zgłaszania się kandydatów.

Art. 25. O możliwości przyjęcia kandydatów orzekają komisje kwalifikacyjne, utworzone przy powiatowych i miejskich komendach policji. Skład i tryb postępowania komisji określi instrukcja Ministra Spraw Wewnętrznych z tem, że w skład komisji mają wejść przedstawiciele organów samorządowych.

Warunki przyjęcia do policji

Art. 26. Warunkiem przyjęcia do policji jest:

- 1) obywatelstwo polskie;
- 2) nieskazitelna przeszłość;
- 3) wiek od 23 do 45 lat;
- 4) zdrowa i silna budowa ciała oraz wzrost odpowiedni;
- 5) znajomość języka polskiego w piśmie i w słowie, i umiejętności liczenia.

Art. 27. Kandydaci na wyższych funkcjonariuszów policji muszą prócz warunków zdrowia i moralności posiadać wykształcenie: do zastępcy komendanta okręgowego włącznie — conajmniej świadectwo z ukończenia średniego zakładu naukowego, na komendantów okręgowych, zastępcę głównego komendanta i głównego komendanta — wykształcenie wyższe.

Oficerowie rezerwy, o ile nie posiadają wyższego wykształcenia, mają prawa kandydatów z wykształceniem średnim.

Starsi przodownicy, nie mający wykształcenia średniego, w uznaniu zasług i zdolności mogą awansować na wyższe urzędy, o ile złożą odpowiedni egzamin.

Art. 28. Wszyscy funkcjonariusze policji muszą ukończyć specjalne szkoły.

Art. 29. Nominację do policji poprzedza półroczna służba próbna. Służba próbna zalicza się do czasu służby w policji.

Art. 30. Każdy nowowstępujący do policji funkcjonariusz musi złożyć przysięgę według załączonej roty.

Uposażenie policji

Art. 31. Uposażenie policji określają specjalne etaty, ułożone przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Szkoły

Art. 32. Przy każdej okręgowej komendzie istnieją szkoły dla posterunkowych i przodowników policji.

Szkoły te prowadzone są metodą wojskową. Komendanci szkół wini posiadać wojskowe wykształcenie.

Szkoły policyjne podlegają bezpośrednio okręgowym komendantom policji.

Nadto okręgowe komendy organizują kursy dla wywiadowców policji śledczej.

Art. 33. Szkoły dla wyższych funkcjonariuszów zorganizowane będą w miejscach, które określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 34. Organizację i programy szkół ustala przepisy, wydane przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Sprawiedliwości i Spraw Wojskowych.

Art. 35. Dla skontrolowania i pogłębienia wojskowego wychowania i wykształcenia policji wyznacza Minister Spraw Wojskowych na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych komisje wojskowe, które przeprowadzają doraźne inspekcje oraz stawiają swoje wnioski.

Minister Spraw Wojskowych na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych odkomenderowuje do policji oficerów w charakterze instruktorów.

Prawa i obowiązki funkcjonariuszów policji

Art. 36. Funkcjonariusze policji korzystają z wszelkich praw i prerogatyw, służących urzędnikom i funkcjonariuszom państwowym.

Art. 37. Funkcjonariusz policji, winny samowolnego opuszczenia służby bez uzyskania uprzedniego zwolnienia ze swego urzędu od właściwej władzy, ulegnie w drodze sądowej karze więzienia od trzech do sześciu miesięcy. Na ziemiach, gdzie obowiązuje austriacka ustawa karna, czyn ten stanowi występki, ulegający karze ścisłego aresztu od trzech do sześciu miesięcy.

Art. 38. Sprawę zaopatrzenia funkcjonariuszów policji, którzy wskutek pełnienia służby stali się niezdolnymi do pracy, oraz wdów i sierot po funkcjonariuszach policji, którzy ponieśli śmierć wskutek czynności służbowych — określi dodatkowa ustawa o odszkodowaniu funkcjonariuszów policji i ich rodzin.

Art. 39. Obowiązki funkcjonariuszów policji oraz tryb postępowania służbowego określi instrukcja Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 40. Przepisy o umundurowaniu i uzbrojeniu policji wydaje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Art. 41. Ustawa niniejsza otrzymuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia w Dzienniku Praw.

Art. 42. Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Przepisy przejściowe do ustawy o policji państwowej

Art. 1. Z chwilą wprowadzenia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą dekrety o organizacji milicji ludowej z dnia 5 grudnia 1918 r. i 7 lutego 1919 r. oraz dekret o organizacji policji komunalnej z dnia 9 stycznia 1919 r.

Art. 2. Funkcjonariusze policji komunalnej, państwowej, samorządowej, milicji ludowej, straży kolejowej oraz istniejących urzędów śledczych wcieleni zostaną do policji państwowej na ogólnych zasadach kwalifikacyjnych, przewidzianych niniejszą ustawą.

W drodze wyjątku w okresie 1 roku mogą być odnośnie do wykształcenia, wieku i okresu służby próbnej czynione wyjątki od tej ustawy.

Funkcjonariusze policji komunalnej, samorządowej, milicji ludowej, straży kolejowej i urzędów śledczych, uchylający się od wstąpienia do policji państwowej nie otrzymują odprawy, nieprzyjęci do policji otrzymują 3 miesięczną odprawę.

Art. 3. W miarę obejmowania przez władze centralne administracji ziem b. zaboru austriackiego, pruskiego i ziem wschodnich b. zaboru rosyjskiego, istniejące na tych ziemiach organizacje państwowej służby bezpieczeństwa, a w miarę wprowadzania na tych ziemiach jednolitej ustawy samorządowej, istniejące samorządowe organizacje służby bezpieczeństwa wcielone zostaną do policji państwowej w myśl zasad niniejszej ustawy i przepisów przejściowych. Przepisy wykonawcze w tej mierze wyda Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 4. Siedziby komend okręgowych wyznacza Minister Spraw Wewnętrznych. W razie zaś wprowadzenia w życie prawa ustanawiającego jednostki administracyjne wyższego rzędu niż powiat, okręgi policji przystosowane zostaną do tych jednostek administracyjnych, a siedziby komend okręgowych znajdować się będą w miejscach siedzib naczelników tych jednostek.

Art. 5. W razie ustanowienia naczelników jednostek administracyjnych wspomnianych w art. poprzednim, uprawnienia Ministra Spraw Wewnętrznych z art. 11 i art. 15 ustawy o policji państwowej przechodzą na tych naczelników.

Art. 6. W miastach, stanowiących odrębną jednostkę administracyjną, może Minister Spraw Wewnętrznych aż do wprowadzenia w życie ustawy o administracji państwa, względnie aż do zmiany ustroju samorządu miejskiego, poruczyć sprawowanie władzy administracyjnej I instancji komendantom policji na miasta te zamianowanym.

Aneks do art. 30 ustawy o policji państwowej

Rota przysięgi służbowej

„Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu na powierzonym mi stanowisku pożytek Państwa Polskiego oraz dobro publiczne mieć zawsze przed oczyma; Władzy zwierzchniej Państwa Polskiego wierności dochować; wszystkich obywateli kraju w równym mając zachowaniu, przepisów prawa strzedz pilnie, obowiązki swoje spełniać gorliwie i sumiennie, rozkazy przełożonych wykonać dokładnie, tajemnicy urzędowej dochować.

Tak mi Panie Boże dopomóż”.

Marszałek: Trąmpczyński

Wz. Prezydenta Ministrów

Minister Spraw Wewnętrznych: S. Wojciechowski

Rozporządzenie prezydenta Rzeczypospolitej z 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej

(DzURP z 1928 r., nr 28, poz. 257)

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Tytuł I Organizacja Policji Państwowej

Rozdział I Postanowienia ogólne

Art. 1. Policja Państwowa jest jednolitym, zorganizowanym na wzór wojskowy korpusem, przeznaczonym do utrzymania bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego.

W zakresie dochodzenia i ścigania przestępstw organa Policji Państwowej są organami wykonawczymi władz sądowych i prokuratorskich stosownie do obowiązujących ustaw postępowania karnego i przepisów szczególnych.

Art. 2. Nazwa „Policja” przysługuje wyłącznie Policji Państwowej, zorganizowanej na podstawie niniejszego rozporządzenia, oraz osobom w jej skład wchodzącym.

Art. 3. Policja Państwowa podlega:

- a) w zakresie wykonywania funkcji określonych w art. 1, ust. 1 władzom administracji ogólnej;
- b) w sprawach organizacji i administracji wewnętrznej, a w szczególności uzupełnienia, wyszkolenia, zaopatrzenia, uzbrojenia, dyscypliny, kontroli służbowej i technicznego wykonywania służby oraz przygotowania do zadań, przewidzianych w art. 27 i 28 — swoim policyjnym przełożonym; — w obu kierunkach zaś Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Ileokroć niniejsze rozporządzenie mówi o władzach administracji ogólnej, należy rozumieć oprócz państwowych władz administracji ogólnej również i te organa komunalne w miastach, stanowiących osobne powiaty miejskie, które sprawują funkcje władz administracji ogólnej w zakresie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego.

Art. 4. W sprawach organizacji i administracji wewnętrznej Policji Państwowej (art. 3 pkt. b) władze administracji ogólnej mają prawo żądać od przełożonych policyjnych wyjaśnień i sprawozdań oraz usunięcia zauważonych niedomagań.

W zakresie dochodzenia i ścigania przestępstw prawo żądania wyjaśnień i sprawozdań oraz usunięcia niedomagań służy władzom sądowym i prokuratorskim.

Przełożeni policyjni o ile nie mogą we własnym zakresie uczynić zadość żądaniom władzy administracji ogólnej, sądowej lub prokuratorskiej, przedkładają sprawę do decyzji wyższemu przełożonemu policyjnemu.

Art. 5. Funkcje wykonawcze w zakresie bezpieczeństwa i spokoju publicznego Policja Państwowa spełnia bezpośrednio, zaś w sprawach porządku publicznego przez wspieranie, względnie w wypadkach uregulowanych osobnymi przepisami, przez nadzorowanie organów państwowych i samorządowych lub innych organów, które są albo będą powołane do wykonywania przepisów regulujących sprawy porządku publicznego.

Współdziałanie Policji Państwowej w sprawach porządku publicznego określa wojewoda stosownie do warunków miejscowych.

Art. 6. Pobieranie i ściąganie danin, grzywien, opłat, kar pieniężnych i kosztów sądowych i administracyjnych nie może być poruczane organom Policji Państwowej z wyjątkiem wypadków, w których organa te na podstawie obowiązujących przepisów są uprawnione do nakładania doraźnych kar administracyjnych.

Minister Spraw Wewnętrznych może wyjątkowo zgodzić się na wykonywanie przez Policję Państwową pomocniczych czynności wykonawczych w zakresie administracji państwowej i samorządowej, w szczególności doręczania wezwań, o ile czynności te dadzą się wykonać przy sposobności pełnienia właściwych zadań policji.

Art. 7. Władze sądowe i prokuratorskie, zarówno cywilne jak i wojskowe, mają prawo wydawania poleceń Policji Państwowej w zakresie przewidzianym w art. 1 ust. 2 niniejszego rozporządzenia, lub dla usunięcia oporu i ochrony czynności urzędowych.

O ile polecenie wydane przez władze sądowe lub prokuratorskie uniemożliwia wykonanie zarządzenia wydanego przez władze administracji ogólnej, decyzja, które z tych poleceń ma być najpierw wykonane, należy do władzy administracji ogólnej z tym jednak, że sędziowskie i prokuratorskie polecenia aresztowania, rewizji, zabezpieczenia śladów przestępstwa przed zatarciem, usunięcia oporu przy czynnościach urzędowych oraz, jeśli prokurator w poszczególnym wypadku tak zleci, dochodzenia w sprawie osoby aresztowanej — mają zawsze pierwszeństwo przed innymi poleceniami.

Minister Sprawiedliwości oraz Minister Spraw Wojskowych wydadzą w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych szczegółowe instrukcje w sprawie stosunku Policji Państwowej do władz sądowych i prokuratorskich i czynności dochodzenia przestępstw.

Art. 8. Władze i organa inne, niż sądowe i prokuratorskie, upoważnione przez specjalne ustawy i rozporządzenia do prowadzenia dochodzeń karnych i ścigania przestępców, komunikują się w tym zakresie z Policją Państwową bezpośrednio.

Art. 9. Wszystkie władze, urzędy i organa państwowe i samorządowe, poza wymienionymi w art. 7 i 8, zwracają się do Policji Państwowej w jej zakresie działania za pośrednictwem władzy administracji ogólnej, wyjąwszy wypadki, w których zwłoka zagraża niebezpieczeństwem; w wypadkach tych winny one jednak zawiadomić równocześnie właściwą władzę administracji ogólnej.

Sposób wzajemnego porozumiewania się policji i władz wojskowych (z wyjątkiem wojskowych władz sądowych i prokuratorskich — art. 7) w zakresie spraw przewidzianych w art. 27 i 28 niniejszego rozporządzenia, będzie ustalony instrukcją Ministrów: Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych.

Art. 10. Władze administracji ogólnej oraz sądowe i prokuratorskie ponoszą wyłączną odpowiedzialność za treść poleceń wydawanych Policji Państwowej.

Organa Policji Państwowej są obowiązane wykonać otrzymane polecenia, nie wchodząc w ich ocenę, mogą jednak żądać wydania lub potwierdzenia polecenia na piśmie. Żądanie to nie wstrzymuje obowiązku wykonania polecenia.

Art. 11. Władze wymienione w art. 10 kierują swoje polecenia z reguły do właściwych najniższych jednostek organizacyjnych Policji Państwowej; do wyższych jednostek organizacyjnych — wówczas, gdy tego wymaga interes służby, zaś do poszczególnych oficerów lub szeregowych Policji Państwowej — tylko wówczas, gdy zwłoka zagraża niebezpieczeństwem.

Jeżeli szczególna właściwość lub waga polecanej czynności tego wymaga, prokurator lub sędzia śledczy porozumie się z właściwym przełożonym policyjnym co do wykonania jej przez oznaczonego oficera względnie szeregowego Policji Państwowej.

Władze wymienione w art. 10 mogą wydawać polecenia tylko tym organom policyjnym (jednostkom organizacyjnym, względnie poszczególnym oficerom i szeregowym Policji Państwowej), które są w zależności od nich przy pełnieniu obowiązków służbowych bądź stale w myśl przepisów organizacyjnych dla Policji Państwowej, bądź czasowo na podstawie szczególnego zarządzenia.

Art. 12. Każdy jest obowiązany na żądanie organów Policji Państwowej w służbie udzielać im w miarę możliwości doraźnej pomocy, a w szczególności także potrzebnej do pokonania czynnego oporu. Obowiązek ten ciąży przede wszystkim na władzach i organach państwowych i samorządowych.

Art. 13. Koszta utrzymania Policji Państwowej ponosi Skarb Państwa. Gminy obowiązane są na żądanie władzy administracji ogólnej dostarczać za opłatą lokali, potrzebnych na pomieszczenie posterunków, koszar i biur policyjnych.

Wysokość tych opłat ustala Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Koszta wynikające z obowiązków Policji Państwowej, określonych w art. 7, 8 i 9, obciążają budżet Policji Państwowej o tyle, o ile chodzi o pierwsze dostarczenie osób względnie dowodów rzeczowych do najbliższej właściwej władzy.

Art. 14. Policja Państwowa jest uprawniona przy wykonywaniu swych zadań (określonych w art. 1) do stosowania niezbędnych środków przymusowych, a w szczególności do użycia siły fizycznej.

Art. 15. Oficerowie i szeregowi P. P. podczas pełnienia służby mają prawo użycia broni w wypadkach, określonych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lutego 1928 r. o użyciu broni przez organa bezpieczeństwa publicznego i ochrony granic (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 243).

Rozdział II

Podział terytorialny

Art. 16. Organizacja Policji Państwowej pod względem terytorjalnym przystosowana jest do administracyjnego podziału Państwa na województwa i powiaty.

Zmiany w tym podziale powodują tem samem odpowiednie zmiany w podziale terytorjalnym dla celów Policji Państwowej.

Art. 17. Każde województwo tworzy okrąg wojewódzki, a każdy powiat administracyjny — obwód powiatowy Policji Państwowej.

W skład obwodów powiatowych wchodzi posterunki, obejmujące jedną lub kilka gmin, albo część gminy oraz komisarjaty, obejmujące większe miasta lub ich dzielnice.

W miastach wydzielonych z powiatów pod względem administracji państwowej Policja Państwowa stanowi obwody lub okręgi w zależności od ustroju władz administracji ogólnej.

Minister Spraw Wewnętrznych może w drodze rozporządzenia wprowadzać wyjątki od powyższej zasady ze względu na warunki miejscowe.

Szczegóły organizacji Policji Państwowej w tych miastach ustala rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 18. W razie potrzeby Minister Spraw Wewnętrznych w ramach etatu osobowego Policji Państwowej, przewidzianego corocznie w budżecie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, może tworzyć oddziały policji, przeznaczone do specjalnych zadań służby bezpieczeństwa, których organizację wewnętrzną i sposób użycia określa wydane przez niego przepisy.

Powyższe postanowienie nie uwłącza przepisowi pkt. 11 art. 4 ustawy z dnia 11 czerwca 1924 r. o zakresie działania Ministra Kolei Żelaznych i o organizacji urzędów kolejowych (Dz. U. R. P. Nr. 57, poz. 580).

Art. 19. Etaty osobowe okręgów wojewódzkich i obwodów powiatowych oraz komend wojewódzkich i powiatowych ustala Minister Spraw Wewnętrznych w ramach ogólnego etatu Policji Państwowej.

Podział etatów na posterunki i komisarjaty przeprowadza wojewoda na podstawie wniosku komendanta wojewódzkiego.

Art. 20. O tworzeniu, kasowaniu i rozlokowaniu komisarjatów oraz oddziałów przeznaczonych do specjalnych zadań, tudzież o stanach liczebnych tych ostatnich decyduje Minister Spraw Wewnętrznych.

O tworzeniu i rozlokowaniu w tym samym rejonie posterunków decyduje wojewoda na podstawie wniosku komendanta wojewódzkiego.

O kasowaniu i zmianie rejonów posterunków decyduje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Art. 21. O czasowym wzmocnieniu policji jednego województwa siłami innego województwa decyduje Minister Spraw Wewnętrznych.

O czasowym wzmocnieniu policji jednego obwodu powiatowego siłami innego w obrębie tego samego województwa decyduje wojewoda po wysłuchaniu opinii komendanta wojewódzkiego.

Rozdział III **Przełożeni policyjni**

Art. 22. Przełożonymi policyjnymi są:

Minister Spraw Wewnętrznych w stosunku do Komendanta Głównego i wszystkich oficerów i szeregowych P. P. w Państwie;

Komendant Główny P. P. — w stosunku do wszystkich oficerów i szeregowych P. P. w Państwie;

Komendant wojewódzki P. P. — w stosunku do wszystkich oficerów i szeregowych P. P. na terenie województwa;

Komendant powiatowy P. P. — w stosunku do wszystkich oficerów i szeregowych P. P. na terenie powiatu;

Wszyscy inni oficerowie lub szeregowi P. P. — w stosunku do podporządkowanych im służbowo oficerów i szeregowych P. P.

Art. 23. Komendant Główny P. P. podlega bezpośrednio Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Komendant Główny P. P. kieruje względnie zarządza z ramienia Ministra sprawami przewidzianymi w p. b) art. 3 niniejszego rozporządzenia.

Art. 24. Komendanci wojewódzcy P. P. zarządzają sprawami wymienionymi w p. b) art. 3 niniejszego rozporządzenia w zakresie ustalonym przez to rozporządzenie, względnie w zakresie poruczonemu przez Komendanta Głównego P. P. i sprawują nadzór nad utrzymaniem policji w podległych im okręgach.

Ponadto komendanci wojewódzcy P. P. wykonują polecenia wojewodów w zakresie przewidzianym w p. a) art. 3 niniejszego rozporządzenia.

Art. 25. Do zadań komendantów powiatowych P. P. należy:

- a) spełnianie funkcji wykonawczych należących do obowiązków P. P. w myśl postanowień niniejszego rozporządzenia;
- b) wykonywanie funkcji wymienionych w p. b) art. 3 niniejszego rozporządzenia w zakresie ustalonym przez to rozporządzenie względnie poruczonemu im przez komendantów wojewódzkich.

Art. 26. Organem pracy Komendanta Głównego P. P. jest Komenda Główna Policji Państwowej, komendanta wojewódzkiego — Komenda Wojewódzka

Policji Państwowej, komendanta powiatowego — Komenda Powiatowa Policji Państwowej.

Szczegółowe przepisy o organizacji komend oraz jednostek wykonawczych Policji Państwowej wyda Minister Spraw Wewnętrznych.

Rozdział IV

Współdziałanie Policji Państwowej w sprawach obrony Państwa

Art. 27. Zakres współdziałania i czynności przygotowawczych Policji Państwowej w sprawach obrony Państwa ureguluje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, o ile zaś chodzi o stronę finansową — i z Ministrem Skarbu, w drodze rozporządzenia.

Ministrowi Spraw Wojskowych na obszarze całego Państwa a dowódcom okręgów korpusów na obszarze ich okręgów przysługuje prawo kontroli przygotowań P. P. w zakresie, przewidzianym w niniejszym artykule.

Sposób wykonywania tej kontroli określi instrukcja Ministra Spraw Wewnętrznych, wydana w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Art. 28. W razie częściowej lub całkowitej mobilizacji albo w innych wypadkach, w których ze względu na interes obrony Państwa Rada Ministrów uzna to za konieczne, Policja Państwowa z chwilą ogłoszenia mobilizacji względnie od dnia, wskazanego uchwałą Rady Ministrów, staje się z mocy samego prawa częścią sił zbrojnych Państwa i wchodzi w ich skład, jako wojskowy korpus służby bezpieczeństwa.

Art. 29. Włączenie Policji Państwowej w skład sił zbrojnych (art. 28) nie narusza obowiązków Policji Państwowej w zakresie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego, wynikających z przepisów rozdziału I niniejszego tytułu.

Art. 30. Rozporządzenie Ministrów: Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych określi bliżej sposób wcielenia Policji Państwowej do sił zbrojnych, ustali, jakie przepisy i regulaminy mają być do niej zastosowane, oraz ustali stosunek Policji Państwowej na czas jej wcielenia do sił zbrojnych — (art. 28) do władz administracji ogólnej. Stosunek Policji Państwowej na czas wcielenia do sił zbrojnych — do władz sądowych i prokuratorskich określi rozporządzenie Ministrów: Sprawiedliwości, Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych.

Art. 31. Oficerom i szeregowym P. P., jak długo pozostają w korpusie Policji Państwowej, nadaje się na czas wcielenia do sił zbrojnych stopnie wojskowe równorzędne do stopni posiadanych w Policji Państwowej.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych określi, jakie stopnie wojskowe odpowiadają w tym wypadku poszczególnym stopniom policyjnym.

Nadane w tym trybie oficerskie stopnie wojskowe mają być uważane jako stopnie oficerów czasu wojny.

Oficerowie P. P., posiadający stopnie oficerów rezerwy wyższe od tych, któreby im przysługiwały w myśl postanowień ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, otrzymują na czas wcielenia Policji Państwowej do sił zbrojnych stopień posiadany w wojsku.

Sposób nadania i utraty stopni wojskowych na czas wcielenia do sił zbrojnych określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Tytuł II **Uzupełnienie i szkolenie Policji Państwowej**

Rozdział I **Uzupełnienie**

Art. 32. Funkcjonariusze Policji Państwowej dzielą się na oficerów i szeregowych Policji Państwowej.

Oficerami Policji Państwowej w porządku stopni są:

Generalny Inspektor P. P.;

Nadinspektor P. P.;

Inspektor P. P.;

Podinspektor P. P.;

Nadkomisarz P. P.;

Komisarz P. P.;

Podkomisarz P. P.;

Aspirant P. P.

Szeregowymi Policji Państwowej w porządku stopni są:

Starszy przodownik P. P.;

Przodownik P. P.;

Starszy posterunkowy P. P.;

Posterunkowy P. P.

Stanowiska komendantów posterunków będą obsadzone przez st. przodowników lub przodowników, a w razie specjalnych wymogów służby — przez oficerów P. P. Kierownikami wszystkich innych jednostek P. P. będą z reguły oficerowie P. P.

Art. 33. Głównego Komendanta P. P. mianuje Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów, przedstawiony jej przez Ministra Spraw Wewnętrznych, bądź z pośród członków korpusu P. P., bądź z poza tego korpusu. W tym ostatnim wypadku przepisy art. 40 i 42 niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania.

Art. 34. Korpus Policji Państwowej uzupełnia się jak następuje:

Oficerowie:

- a) drogą awansowania st. przodowników P. P.;
- b) drogą przyjmowania kandydatów, którzy uczynili zadość powszechnemu obowiązкови wojskowemu — z zastrzeżeniem pierwszeństwa dla oficerów rezerwy.

Szeregowi:

- a) drogą przyjmowania zgłaszających się do służby w Policji Państwowej szeregowych rezerwy, którzy odbyli czynną służbę w wojsku;
- b) w razie braku odpowiednich kandydatów, wymienionych w p. a) — drogą przyjmowania innych kandydatów z pośród osób, które uczyniły zadość powszechnemu obowiązкови wojskowemu.

Art. 35. Kandydaci na szeregowych Policji Państwowej winni posiadać następujące warunki:

- 1) obywatelstwo polskie;
- 2) nieskazitelną przeszłość;
- 3) wiek od 21 do 35 lat;
- 4) odpowiednie uzdolnienie fizyczne i umysłowe;
- 5) zdolność do działań prawnych;
- 6) biegłą znajomość języka polskiego w słowie i piśmie;
- 7) wykształcenie ogólne w zakresie co najmniej 4 klas szkoły powszechnej.

Postanowienia p. 3 nie mają zastosowania do szeregowych, przechodzących bezpośrednio ze służby zawodowej w wojsku do służby w Policji Państwowej.

Art. 36. Kandydaci na oficerów P. P. oprócz warunków wymienionych w art. 35 winni posiadać wykształcenie średnie, ogólno-kształcące lub zawodowe, zakończone przepisaniem egzaminami.

Kandydaci, którzy zajmowali stanowiska w Policji, administracji ogólnej lub sądownictwie, mogą być przyjmowani i po przekroczeniu 35 roku życia.

Minister Spraw Wewnętrznych może w wyjątkowych wypadkach przyjmować także innych kandydatów, którzy przekroczyli powyższą granicę wieku.

Postanowienie ust. 1 niniejszego artykułu — o ile chodzi o wymogi wykształcenia — nie ma zastosowania do st. przodowników P. P., zyskujących w drodze awansu stopień oficerski w uznaniu wybitnych zasług i zdolności.

Art. 37. Nie mogą być przyjęte do Policji Państwowej osoby, przeciwko którym toczy się postępowanie karno-skarbowe o przestępstwo ścigane z urzędu lub postępowanie upadłościowe albo też postępowanie o ubezwłasnowolnienie.

Przyjęcie do Policji Państwowej kandydatów wydalonych ze służby państwowej lub karanych sądownie, wymaga zezwolenia Ministra Spraw Wewnętrznych, mimo ustania niezdolności do zajmowania stanowisk w służ-

bie państwowej w myśl ustaw karnych. Ograniczenie to nie ma zastosowania do osób karanych za wykroczenia.

Osoby karane za przestępstwa z chęci zysku nie mogą być przyjmowane do Policji Państwowej.

Art. 38. Zezwolenie Ministra Spraw Wewnętrznych wymagane jest w wypadkach, w których małżonkowie, krewni wstępn i zstępni z urodzenia lub przysposobienia, krewni w linii bocznej do trzeciego oraz powinowaci do drugiego stopnia włącznie mają być funkcjonariuszami tego samego urzędu, do którego należą czynności kasowe, zarząd i dysponowanie materiałami gospodarczymi albo prowadzenie rachunkowości lub kontroli, względnie mają pozostawać do siebie w stosunku bezpośredniego przełożonego i podwładnego w służbie.

Art. 39. Przyjęcie na służbę w charakterze szeregowego P. P. uzależnia się od zobowiązania się kandydata do czteroletniej służby w Policji Państwowej.

Art. 40. Przyjęcie do służby w Policji Państwowej w stopniu oficera następuje w drodze mianowania przez Ministra Spraw Wewnętrznych, w stopniu szeregowego w drodze mianowania przez Głównego Komendanta P. P. lub z jego upoważnienia przez komendantów wojewódzkich.

Oficerowie P. P. rozpoczynają służbę w stopniu aspiranta z wyjątkiem kandydatów z akademickim wykształceniem prawniczym, zakończonem przepisaniem egzaminami, którzy rozpoczynają służbę w stopniu podkomisarza.

Oficerowie przechodzący do Policji Państwowej bezpośrednio z zawodowej służby w wojsku nie mogą być przyjmowani do służby w Policji Państwowej w stopniach niższych, niż odpowiadające posiadanym w wojsku. Do czasu wyjścia rozporządzenia, o którym mowa w ust. 2 art. 31 niniejszego rozporządzenia, wzajemny stosunek stopni wojskowych i policyjnych określa się na podstawie ustawy o uposażeniu.

Szeregowi P. P. rozpoczynają służbę w stopniu posterunkowego z wyjątkiem podoficerów żandarmerji wojskowej, których Komendant Główny P. P. może przyjmować w stopniach wyższych.

Art. 41. W wyjątkowych wypadkach może nastąpić mianowanie kandydata na oficera P. P. w stopniu wyższym niż to przewiduje poprzedni artykuł. Właściwymi do przyjęcia na służbę są w tych wypadkach władze wymienione w art. 73 ust. 2 i 3.

Rozdział II

Wyszkolenie Policji Państwowej

Art. 42. Wszyscy oficerowie i szeregowi P. P. muszą przejść kurs wyszkolenia zawodowego.

Art. 43. Wyszkolenie policyjne odbywa się:

- 1) w szkołach oficerskich P. P.;
- 2) w szkołach dla szeregowych P. P.;
- 3) w szkołach i na kursach specjalnych.

Art. 44. Organizację i programy szkół policyjnych określi Minister Spraw Wewnętrznych. Program w zakresie wyszkolenia wojskowego ustali Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Dla pogłębienia wyszkolenia wojskowego korpusu P. P. Minister Spraw Wojskowych na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych wyznaczy do dyspozycji tego ostatniego rzeczoznawców i instruktorów wojskowych z pośród oficerów wojska.

W tym samym celu oficerowie P. P. mogą być przydzielani na pewien czas do jednostek wojskowych. Sposób i warunki odbywania tej praktyki określi instrukcja Ministra Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Tytuł III **Stosunek służbowy**

Rozdział I **Przepisy ogólne**

Art. 45. Stosunek służby w Policji Państwowej ma charakter publiczno-prawny; może być zamieniony, zawieszony lub rozwiązany wyłącznie przy zastosowaniu przepisów prawa publicznego, a w szczególności postanowień niniejszego rozporządzenia.

Art. 46. Stosunek służbowy oficerów i szeregowych P. P. zawiązuje się z chwilą doręczenia pisma nominacyjnego.

Art. 47. Objęcie służby następuje w dniu wyznaczonym przez władzę mianującą w piśmie nominacyjnym.

Przyjęty do służby winien zgłosić się do przełożonego policyjnego wymienionego w piśmie nominacyjnym, który stwierdza objęcie służby na piśmie, odbierając zarazem od przyjętego przysięgę w następującym brzmieniu:

„Przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu na powierzonym mi stanowisku pożytek Państwa Polskiego oraz dobro publiczne mieć zawsze przed oczyma, władzy zwierzchniej Państwa Polskiego wierności dochować, obowiązki swoje spełniać gorliwie i sumiennie, rozkazy i polecenia swych władz wykonywać dokładnie, tajemnicy urzędowej dochować, przepisów prawa strzec pilnie, wszystkich obywateli kraju w równym mając zachowaniu. Tak mi Panie Boże dopomóż”.

Art. 48. W razie niezgłoszenia się w oznaczonym czasie przyjęcie do służby (nominacja) traci ważność, o ile przyjęty w ciągu dni piętnastu, licząc od dnia doręczenia nominacji, nie usprawiedliwi zwłoki.

Art. 49. Czas służby liczy się od dnia rzeczywistego jej objęcia (art. 47).

W razie bezpośredniego przejścia z innej służby państwowej, cywilnej, jak również wojskowej, czas służby w policji liczy się od dnia zwolnienia od poprzednich obowiązków służbowych.

Art. 50. Przełożona władza policyjna prowadzi dla każdego oficera i szeregowego P. P. wykaz stanu służby, który jest szczegółowym opisem przebiegu służby. Wykaz stanu służby jest urzędowym stwierdzeniem okoliczności mających wpływ na wymiar uposażenia, pensji emerytalnej, oraz zaopatrzenia wdowiego lub sierociego.

Wzór wykazu stanu służby, jako też szczegółowe przepisy co do jego prowadzenia, ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 51. Starszeństwo służbowe oficerów i szeregowych P. P. równego stopnia ustala się na podstawie czasu służby w tym samym stopniu. Czas służby w poszczególnym stopniu liczy się od dnia mianowania na ten stopień.

Przy równym czasie służby w danym stopniu bierze się celem ustalenia starszeństwa służbowego kolejno pod uwagę:

- 1) czas służby w bezpośrednim niższym stopniu;
- 2) czas innej służby państwowej (cywilnej lub wojskowej), względnie czas innej służby publicznej lub pracy zawodowej, zaliczanej do wysługi emerytalnej;
- 3) starszeństwo wieku.

Okresów czasu, których nie liczy się przy posuwaniu do wyższych szczebli w grupach uposażeniowych, nie uwzględnia się przy obliczaniu starszeństwa.

Art. 52. Komenda Główna P. P. dla wszystkich oficerów P. P., oraz szeregowych P. P., będących na jej etacie, a komendy wojewódzkie P. P. dla pozostałych szeregowych P. P. prowadzą listy starszeństwa służbowego osobno dla każdego stopnia.

Listy te należy corocznie zamykać według stanu z dnia 31 grudnia i udzielać do przejrzenia zainteresowanym, którzy mogą w ciągu dni piętnastu po przejrzeniu listy zwrócić się w drodze służbowej o sprostowanie.

Art. 53. Wszyscy oficerowie i szeregowi P. P. podlegają corocznie kwalifikacji.

W tym celu właściwi przełożeni policyjni poddają kwalifikacji podległych im oficerów i szeregowych P. P. w porozumieniu z właściwą władzą administracji ogólnej, przyczem ocena kwalifikacyjna wpisywana jest do list. O ile

ogólna roczna kwalifikacja jest ujemna (niedostateczna), należy ją z urzędu podać do wiadomości oficera lub szeregowego P. P.

Wzór list kwalifikacyjnych, kompetencję do kwalifikowania, sposób kwalifikowania i sposób porozumiewania się z władzami administracji ogólnej ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Rozdział II Obowiązki

Art. 54. Oficerów i szeregowych P. P. obowiązuje wierność wobec Rzeczypospolitej, posłuszeństwo wobec przełożonych, poszanowanie prawa, gorliwość, sumienność i bezstronność w wykonywaniu obowiązków.

Art. 55. Oficerowie i szeregowi P. P. obowiązani są zachować w tajemnicy wszystkie sprawy, o których powzięli wiadomość dzięki swemu stanowisku służbowemu lub dowiedzieli się przy wykonywaniu swych obowiązków służbowych bezpośrednio lub pośrednio, o ile sprawy takie uznano za poufne, lub gdy utrzymania ich w tajemnicy wymaga dobro publiczne albo inne względy służbowe.

Zachowanie tajemnicy obowiązuje wobec każdego, komu oficerowie i szeregowi P. P. nie są obowiązani donosić o tych sprawach służbowo. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa zarówno w czasie służby czynnej, jako też po przejściu w stan nieczynny i na emeryturę oraz po rozwiązaniu stosunku służbowego z jakiegokolwiek powodu.

Od obowiązku zachowania tajemnicy może oficera lub szeregowego P. P. zwolnić jego obecna lub ostatnio przełożona władza.

Ustawa postępowania karnego określa warunki i tryb zwolnienia od tajemnicy w postępowaniu karnem.

Art. 56. Oficer i szeregowy P. P. obowiązany jest donieść natychmiast policyjnej władzy przełożonej o każdej przeszkodzie pełnienia służby. Władza może zażądać udowodnienia tej przeszkody, a w przypadku choroby podać oficera i szeregowego P. P. badaniu lekarskiemu.

Jeżeli nieobecność na służbie oficera lub szeregowego P. P. wskutek choroby trwa dłużej niż rok, ma on być jednostronnym zarządzeniem władzy przeniesiony na emeryturę na zasadach, określonych w ustawie emerytalnej, a jeżeli nie nabył praw emerytalnych, to stosunek służbowy z nim ma być rozwiązany z przyznaniem odprawy w wysokości trzymiesięcznego ostatnio pobieranego uposażenia, jeżeli przesłużył mniej niż trzy lata w służbie państwowej, i sześciomiesięcznego, jeżeli przesłużył trzy lata i więcej.

Art. 57. Oficerom i szeregowym P. P. nie wolno przyjmować żadnej posady ani stanowiska, ani też oddawać się takim zajęciom, których wykonywanie

stoi w sprzeczności z obowiązkami służbowymi lub może wywołać uzasadnione podejrzenie o stronnictwo lub interesowność.

Art. 58. O ile oficer lub szeregowy P. P. chciałby przyjąć jakiekolwiek zajęcie uboczne, przynoszące mu korzyści materialne, którego wykonywanie nie stałoby w sprzeczności z postanowieniami poprzedniego artykułu, winien on uprzednio uzyskać na to zezwolenie władzy przełożonej.

Oficer lub szeregowy P. P. obowiązany jest zaniechać takich zajęć, które władza uzna za niedopuszczalne w myśl powyższych postanowień.

Art. 59. O zajęciu samodzielnym żony, oraz dzieci nieletnich, pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym, winien oficer lub szeregowy P. P. zawiadomić przełożoną władzę policyjną, która może sprzeciwić się wykonywaniu takiego zajęcia, o ile ono koliduje z godnością munduru policyjnego albo interesami służby.

Art. 60. Oficerowie i szeregowi P. P. nie mogą zawierać transakcyj gospodarczych z urzędami Policji Państwowej.

Art. 61. Oficerom i szeregowym P. P. nie wolno bez zezwolenia władzy przełożonej występować w charakterze rzeczoznawców, pozostających w związku z zadaniami służbowymi.

Art. 62. Szeregowi P. P. mogą być skoszarowani.

O ile szczególne stosunki służbowe tego niezbędnie wymagają, władza przełożona może zarządzić ograniczenie wydalania się oficerów i szeregowych P. P. z siedziby względnie rejonu służbowego.

Oficerom P. P. i nieskoszarowanym szeregowym władza przełożona może dostarczyć mieszkania w lokalach państwowych lub przez Państwo wynajętych względnie administrowanych na zasadach ustalonych w ustawie o uposażeniu.

W razie rozwiązania stosunku służbowego lub przeniesienia do innego działu zarządu państwowego, a także w razie przeniesienia służbowego do innej miejscowości wymienieni lokatorzy obowiązani są na żądanie ostatniej władzy przełożonej opróżnić otrzymany lokal w ciągu trzech miesięcy od dnia rozwiązania stosunku służbowego względnie przeniesienia. W wypadku przeniesienia w stan nieczynny (art. 96) termin ten liczy się od dnia rozwiązania stosunku służbowego w myśl art. 98. W razie niezastosowania się do wezwania w określonym terminie ostatnia władza przełożona uprawniona jest do opróżnienia lokalu przymusowo w drodze egzekucji administracyjnej.

Art. 63. Oficerom i szeregowym P. P. wolno należeć do związków i stowarzyszeń tylko za zezwoleniem władzy przełożonej.

Art. 64. Dla zawarcia małżeństwa oficerowie i szeregowi P. P. obowiązani są otrzymać zezwolenie władzy przełożonej.

Warunki niezbędne do otrzymania powyższego zezwolenia określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 65. Oficerowie i szeregowi P. P. są umundurowani z wyjątkiem tych kategorii, które ze względu na charakter swej służby muszą ją pełnić w ubraniu cywilnem.

Przepisy o umundurowaniu i uzbrojeniu P. P. wydaje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Używanie umundurowania zbliżonego wyglądem do umundurowania Policji Państwowej, jest wzbronione.

Szczegółowe przepisy w celu zagwarantowania wyłączności umundurowania policji wyda Rada Ministrów.

Art. 66. Szczegółowe obowiązki oficerów i szeregowych P. P. oraz tryb postępowania służbowego określi w ramach niniejszego rozporządzenia lub innych przepisów instrukcja służbowa, wydana przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Rozdział III

Prawa

Art. 67. Oficer i szeregowy P. P. jest urzędnikiem w rozumieniu ustaw karnych.

Art. 68. Oficerowie i szeregowi P. P., którzy przesłużyli przynajmniej rok w służbie państwowej mają prawo do corocznego urlopu dla wypoczynku, a mianowicie:

Oficerowie P. P.: do lat ośmiu służby państwowej przez cztery tygodnie, ponad osiem do szesnastu lat przez pięć tygodni, ponad szesnaście lat służby przez sześć tygodni;

Szeregowi P. P.: do lat trzech przez dwa tygodnie, ponad trzy do dziesięciu lat przez trzy tygodnie, a ponad dziesięć lat służby przez cztery tygodnie.

Art. 69. Urlop dla wypoczynku można wstrzymać względnie odwołać o ile tego wymagają ważne względy służbowe.

Skoro jednak następnie służba na to pozwoli należy umożliwić wykorzystanie urlopu jeszcze w tym samym roku kalendarzowym.

W przeciwnym razie należy to uwzględnić w miarę możliwości przy wymiarze urlopu wypoczynkowego w roku następnym.

Koszta podróży spowodowane odwołaniem z urlopu podlegają zwrotowi ze Skarbu Państwa według norm ustalonych dla podróży służbowych.

Art. 70. Oficerowie i szeregowi P. P. mogą otrzymać urlop w celu załatwienia spraw osobistych, rodzinnych i majątkowych, nie przenoszący jednorazowo

dni trzech; termin ten może być przedłużony tylko w wyjątkowych wypadkach. W razie przeniesienia służbowego do innej miejscowości oficer lub szeregowy P. P. otrzymuje z urzędu urlop, czas trwania i tryb udzielania, którego określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Urlopy takie nie są wliczane do wymiaru urlopu wypoczynkowego.

Pozatem na prośbę oficera lub szeregowego P. P. może mu być udzielony bezpłatny dłuższy urlop najwyżej do lat dwu; czas trwania tego urlopu nie wlicza się do wysługi lat. Władza może od tych warunków odstąpić w całości lub w części tylko wówczas, gdy udzielenie dłuższego urlopu pożądané jest z ważnych względów publicznych.

Art. 71. O urlopach oficerów i szeregowych P. P. decydują policyjni przełożeni, przyczem co do urlopów kierowników jednostek wykonawczych porozumiewają się z właściwą władzą administracji ogólnej.

Art. 72. Oficerowie oraz szeregowi P. P. awansują do wyższych stopni według uznania władzy, która bierze pod uwagę uzdolnienie, użyteczność i inne kwalifikacje służbowe, jako też opinię władz administracji ogólnej.

Awansować można tylko o jeden stopień.

Art. 73. Na st. przodowników, przodowników i st. posterunkowych awansuje Komendant Główny lub z jego upoważnienia komendanci wojewódzcy P. P.

Na stopnie oficerskie do nadinspektora włącznie awansuje Minister Spraw Wewnętrznych, przyczem awansowanie na stopień nadinspektora i inspektora wymaga uprzedniej zgody Prezesa Rady Ministrów.

Nadinspektora P. P. awansuje na Generalnego Inspektora P. P. Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów, przedstawiony jej przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 74. Nie mogą być awansowani oficerowie i szeregowi P. P.:

- a) będący w stanie nieczynnym;
- b) przeciwko którym wdrożono postępowanie karne albo dyscyplinarne, lub którzy zostali zawieszeni w czynnościach służbowych, aż do czasu zakończenia tego postępowania, lub zniesienia zawieszenia;
- c) w czasie którego nie zalicza się do służby czynnej (wysługi lat).

Art. 75. Oficerowie i szeregowi P. P. mogą być awansowani po przesłużeniu co najmniej określonego poniżej czasu w danym stopniu:

w stopniu posterunkowego	— 1 roku;
w stopniu st. posterunkowego	— 2 lat;
w stopniu przodownika	— 2 lat;
w stopniu st. przodownika	— 2 lat;

w stopniu aspiranta	— 2 lat;
w stopniu podkomisarza	— 3 lat;
w stopniu komisarza	— 3 lat;
od nadkomisarza do inspektora włącznie	— 4 lat w każdym stopniu.

Art. 76. Minister Spraw Wewnętrznych w stosunku do oficerów P. P., a Komendant Główny P. P. w stosunku do szeregowych P. P. mogą w poszczególnych wypadkach skrócić terminy służby, określone w poprzednim artykule, nie więcej jednak, jak o połowę, o ile przemawiają za tem względy tego rodzaju, jak: posiadane studia, szczególne uzdolnienia, wybitne zasługi, wyniki w służbie bezpieczeństwa itp.

Art. 77. St. przodownicy P. P., nieposiadający wymaganego cenzusu naukowego mogą wyjątkowo być awansowani na aspirantów, o ile odznaczyli się wybitnymi zdolnościami, położyli w służbie bezpieczeństwa niepospolite zasługi i przesłużyli w Policji Państwowej co najmniej lat siedem, z czego w stopniu st. przodownika co najmniej dwa lata.

Art. 78. W razie braku wolnych etatów aspirantów kandydat, odpowiadający warunkom, wymaganym przez niniejsze rozporządzenie może być mianowany aspirantem z uposażeniem st. przodownika. Po otworzeniu się wolnego miejsca w etacie aspirantów tacy aspiranci otrzymują w porządku starszeństwa uposażenie aspiranta.

Ogólna liczba aspirantów z uposażeniem st. przodownika w korpusie P.P. nie może przekraczać 15% etatu aspirantów.

Art. 79. Szczególne przepisy, dotyczące awansowania wyda Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 80. Oficerowie i szeregowi P. P., należący do rezerwy armji, nie mogą być powoływani do ćwiczeń wojskowych.

Art. 81. Uposażenie oficerów i szeregowych P. P. unormuje specjalna ustawa o uposażeniu, która uwzględni szczególne warunki służby policyjnej.

Art. 82. Oficerom i szeregowym P. P. w wypadkach zasługujących na uwzględnienie może być przyznana z funduszków państwowych bezprocentowa zaliczka. Szczegółowe postanowienia w tym zakresie zawarte będą w przepisach o uposażeniu.

Art. 83. Uposażenie oficerów i szeregowych P. P. ulega zajęciu administracyjnemu, tudzież zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu nie więcej, niż do wysokości $\frac{1}{5}$ części sumy uposażenia przypadającego do wypłaty.

Art. 84. Tytułem wyjątku od zasady podanej w art. 83 uposażenie oficerów i szeregowych P. P. ulega zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu za alimenty do wysokości $\frac{2}{5}$ uposażenia, przyczem pozostałe $\frac{3}{5}$ wolne są od wszelkich zapowiedzeń i zajęć.

Przy zbiegu zapowiedzeń za alimenty i za inne należności lub długi $\frac{1}{5}$ część uposażenia staje się przedmiotem stosunkowego podziału zarówno na alimenty, jak na inne należności lub długi, drugą zaś $\frac{1}{5}$ część przekazuje się wyłącznie na zaspokojenie samych tylko alimentów, o ileby pierwsza $\frac{1}{5}$ część na nie przy zbiegu innych wierzycieli nie wystarczała.

Art. 85. Wyłącza się zupełnie z pod zapowiedzeń i zajęć, określonych w art. 83 i 84:

- a) należności za podróże służbowe, delegacje (odkomenderowania) i przeniesienia;
- b) zapomogi, przyznawane oficerom i szeregowym P. P.

Art. 86. Ustępowanie pod jakimkolwiek tytułem prawa do pobierania uposażenia jest wzbronione. Wszelka umowa przeciwna temu jest nieważna.

Art. 87. W razie wdrożenia przeciwko oficerowi lub szeregowemu P. P. postępowania karnego lub dyscyplinarnego, albo zawieszenia go w pełnieniu służby nie można przed zakończeniem tego postępowania lub zniesieniem zawieszenia posunąć do wyższego szczebla w grupie uposażenia.

Art. 88. Oficerowie i szeregowi P. P. mają prawo do uposażenia emerytalnego, a wdowy i sieroty po nich do zaopatrzenia wdowiego i sierociego, na zasadach które normuje specjalna ustawa o zaopatrzeniu emerytalnem, przyczem z chwilą przyjęcia do służby w Policji Państwowej (art. 40) są uważani za mianowanych na stałe. Oficerowi i szeregowemu P. P. po ukończeniu pięciu lat faktycznej służby czynnej następne lata czynnej służby liczą się przy wymiarze uposażenia emerytalnego w stosunku dwanaście miesięcy służby efektywnej za szesnaście miesięcy.

Przepis ten ma również zastosowanie do oficerów i szeregowych P. P., będących w służbie czynnej P. P. w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia jednak tylko za lata służby policyjnej, poczynając od dnia 1 listopada 1918 r.

Art. 89. Oficer lub szeregowy P. P., który wskutek czynu karygodnego, popełnionego na jego osobie w związku ze służbą, lub nieszczęśliwego wypadku, doznanego z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych albo też w związku z ich pełnieniem, utracił całkowicie zdolność do pracy zarobkowej, otrzymuje niezależnie od zaopatrzenia emerytalnego jednorazowe odszkodowanie w wysokości dwudziestoczekrotnego pełnego uposażenia, pobranego w ostatnim miesiącu.

O ile oficer lub szeregowy z przyczyn wymienionych wyżej utracił życie, jednorazowe odszkodowanie wymienione w ust. 1 niniejszego artykułu, otrzymuje pozostała po nim wdowa względnie dzieci ślubne i uprawnione niezależnie od pośmiertnego oraz zaopatrzenia emerytalnego.

Do wymienionego odszkodowania mają zastosowanie zasady, regulujące wypłatę zaopatrzenia wdowiego i sierocego.

Postanowienia niniejszego artykułu nie uchylają przepisów, dotyczących specjalnego wymiaru zaopatrzenia emerytalnego względnie wdowiego i sierocego (art. 9, 11–13 ustawy z dnia 11 grudnia 1923 roku o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z r. 1924, Nr. 6, poz. 46).

Art. 90. Dzieci ślubne i uprawnione tych oficerów i szeregowych P. P., którzy utracili życie wskutek czynu karygodnego, popełnionego na ich osobie w związku ze służbą, lub nieszczęśliwego wypadku, któremu ulegli z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych, mają pierwszeństwo przy przyjęciu do państwowych zakładów naukowych i do lat osiemnastu mają być kształcone w tych zakładach na koszt Skarbu Państwa.

Wykonanie niniejszego postanowienia określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, wydane w porozumieniu z Ministrami: Pracy i Opieki Społecznej, Skarbu oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 91. Oficerom i szeregowym P. P. przysługują te same prawa pierwszeństwa do otrzymania odpowiadających ich kwalifikacjom innych stanowisk w cywilnej służbie państwowej, tudzież samorządowej lub zakładach i instytucjach subwencjonowanych przez Państwo, które przysługują oficerom względnie zawodowym podoficerom W. P.

Przepisy dotyczące wykonania niniejszego artykułu ustali rozporządzenie Rady Ministrów.

Rozdział IV **Zmiany w stosunku służbowym**

Art. 92. Przeniesienie służbowe oficera lub szeregowego P. P. do innej miejscowości albo na inne stanowisko służbowe może nastąpić z urzędu w interesie służby albo na własną prośbę.

Oficerów P. P. przenosi Minister Spraw Wewnętrznych, szeregowych P. P. z jednego województwa do innego przenosi Komendant Główny P. P.; szeregowych P. P. w obrębie tego samego województwa — komendant wojewódzki P. P.

Art. 93. W razie potrzeby czasowego użycia oficera lub szeregowego P. P. do służby poza rejonem jego stałego przydziału właściwy przełożony po-

licyjny zarządza odkomenderowanie względnie delegację służbową do miejsca przeznaczenia.

Szczegółowe w tym zakresie przepisy wyda Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 94. Przed przeniesieniem szeregowych P. P., którzy zajmują stanowiska komendantów posterunków lub innych równorzędnych jednostek policyjnych, należy zasięgnąć opinii starosty względnie wojewody, właściwych ze względu na ostatni projektowany przydział.

W razie rozbieżnego stanowiska właściwej władzy administracyjnej i przełożonego policyjnego decydują właściwe władze wyższe we wzajemnem porozumieniu, a w razie nieuzgodnienia — Minister Spraw Wewnętrznych. Sposób zasięgania opinii władz administracji ogólnej w wypadkach delegacji ustali Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 95. Oficer i szeregowy P. P. po trzech latach służby w Policji Państwowej zostaje ustalonym w służbie z mocy samego prawa.

W wypadkach wyjątkowych Ministrowi Spraw Wewnętrznych w odniesieniu do oficerów P. P., a komendantowi Głównemu P. P. w odniesieniu do szeregowych P. P. przysługuje prawo ustalenia w służbie jednocześnie z mianowaniem.

Stosunek służbowy oficera i szeregowego P. P. nieustalonego w służbie może być w każdej chwili rozwiązany, gdy władza powołana do mianowania uzna, że nie nadaje się do służby w P. P.

Przy rozwiązaniu stosunku służbowego w trybie ustępu poprzedniego należy w razie nienagannego zachowania się oficera lub szeregowego P. P. przyznać odprawę w wysokości: za służbę do jednego roku — jednomiesięcznego uposażenia, za służbę od jednego roku do lat dwóch — dwumiesięcznego i za służbę ponad dwa lata — trzymiesięcznego uposażenia.

Art. 96. Jeżeli wskutek zmian organizacyjnych w korpusie P. P. powstanie czasowo brak odpowiedniego stanowiska tego samego stopnia dla oficera lub szeregowego P. P., ustalonego w służbie, albo gdy zajądą okoliczności, niepozwalające ze względu na dobro służby na dalsze zajmowanie przez takiego oficera lub szeregowego P. P. stanowiska tego samego stopnia w korpusie P. P. — zostaje on przeniesiony w stan nieczynny.

Komendanta Głównego P. P. przenosi w stan nieczynny Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Rady Ministrów, przedstawiony jej przez Ministra Spraw Wewnętrznych; pozostałych oficerów P. P. — Rada Ministrów na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych, a szeregowych P. P. — Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 97. Przez cały czas pozostawania w stanie nieczynnym oficerowie i szeregowi P. P. pobierają pełne uposażenie służbowe.

Czas spędzony w stanie nieczynnym zalicza się tylko do wymiaru emerytury.

Art. 98. Oficer i szeregowy P. P., przeniesiony w stan nieczynny może być w każdej chwili powołany zpowrotem do służby czynnej; o ile jednak powołanie takie nie nastąpi w ciągu pół roku od dnia przeniesienia w stan nieczynny lub też o ile w tym samym czasie nie nastąpi przeniesienie do innego działu zarządu państwowego (art. 99), należy rozwiązać z nim stosunek służbowy z zastosowaniem postanowień ustawy emerytalnej.

Art. 99. Do innego działu zarządu państwowego oficer lub szeregowy P. P. może być przeniesiony tylko za jego zgodą.

Art. 100. Oficera lub szeregowego P. P., wybranego do ciała ustawodawczego, zwalnia się na czas trwania mandatu od sprawowania funkcji z jednoczesnym wstrzymaniem mu za cały ten czas uposażenia służbowego.

Po wygaśnięciu mandatu oficer lub szeregowy P. P. powraca do służby w P. P. w tym samym stopniu.

Czas sprawowania mandatu do ciała ustawodawczego zalicza się całkowicie do czasu służby (wysługi lat).

Działalność oficera i szeregowego P. P. w czasie wykonywania mandatu poselskiego, będąca w związku z wykonywaniem obowiązków poselskich, nie może być podstawą do dochodzeń służbowych przeciwko niemu.

Art. 101. Stosunek służbowy oficera lub szeregowego P. P. można rozwiązać poza wypadkami, przewidzianymi w tytule IV oraz w art. 95 i 98 niniejszego rozporządzenia, także na własną prośbę zainteresowanego.

Art. 102. Prośbę o rozwiązanie stosunku służbowego składa się na piśmie w drodze służbowej; oficerowie i szeregowi P. P. w stanie nieczynnym składają ją temu przełożonemu, któremu podlegali przed przeniesieniem w stan nieczynny.

Decyzja w sprawach rozwiązania stosunku służbowego na własną prośbę oficera lub szeregowego P. P. należy do władzy powołanej do mianowania.

Art. 103. Władza, wymieniona w ust. 2 poprzedniego artykułu, może prośbę o rozwiązanie stosunku służbowego uwzględnić od razu, odroczyć rozwiązanie stosunku służbowego do określonego terminu lub też, jeśli dla ważnych przyczyn oznaczenie terminu nie może nastąpić niezwłocznie, odroczyć decyzję, co do terminu rozwiązania stosunku służbowego do czasu późniejszego, nie dłużej jednak jak do trzech miesięcy.

Odpowiedź na prośbę o rozwiązanie stosunku służbowego winna być zakomunikowana proszącemu bez nieuzasadnionej zwłoki, a w każdym razie

nie później, jak w ciągu czterech tygodni od dnia jej złożenia bezpośrednio przełożonemu.

Art. 104. Przez wystąpienie ze służby na własną prośbę (art. 101), jak również przez rozwiązanie stosunku służbowego w myśl postanowień art. 95 ust. 3, oficer lub szeregowy P. P. i jego rodzina tracą wszelkie prawa, wynikające ze stosunku służbowego.

W razie ponownego wstąpienia do służby w Policji Państwowej przywrócenie praw, nabytych poprzednią służbą, może nastąpić za zgodą Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 105. Mianowanie oficera lub szeregowego P. P. będzie uznane za nieważne, jeżeli nastąpiło na podstawie dokumentów fałszywych lub nieważnych albo wyjdą na jaw okoliczności, w myśl obowiązujących przepisów niedopuszczające mianowania.

Orzeczenie o unieważnieniu nominacji wyda władza powołana do mianowania.

Tytuł IV

Odpowiedzialność oficerów i szeregowych P. P.

Rozdział I

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Art. 106. Oficerów i szeregowych P. P., którzy naruszają swe obowiązki w służbie lub poza służbą przez czyn, zaniechanie lub zaniebdanie, pociąga się, niezależnie od ewentualnej sądowej odpowiedzialności karnej lub cywilnej, do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Art. 107. W drodze dyscyplinarnej nakłada się następujące kary dyscyplinarne:

A. na szeregowych P. P.:

- 1) nagana,
- 2) areszt od jednego do siedmiu dni,
- 3) degradacja o jeden stopień,
- 4) zwolnienie ze służby,
- 5) wydalenie ze służby.

B. na oficerów P. P.:

- 1) upomnienie,
- 2) nagana,
- 3) areszt domowy lub na odwachu od jednego do czternastu dni,
- 4) zwolnienie ze służby,
- 5) wydalenie ze służby.

Art. 108. Wydalenie ze służby w P. P. pociąga za sobą utratę wszystkich praw, wynikłych ze stosunku służbowego, w tej liczbie prawa do zaopatrzenia emerytalnego; jednak w wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, władza orzekająca wydalenie może przyznać członkom rodziny wydalonego stały zasiłek w wysokości normalnego ich zaopatrzenia wdowiego lub sierociego albo mniejszy.

Zwolnienie ze służby w P. P. nie pociąga za sobą utraty praw nabytych służbą, jednak przy wydaniu orzeczenia dyscyplinarnego zaopatrzenie emerytalne ma być zmniejszone. Zmniejszenie to nie może przekraczać 50% normalnego zaopatrzenia.

Jeżeli zwolniony ze służby nie posiada prawa do zaopatrzenia emerytalnego, to otrzymuje odprawę według norm określonych w art. 95, z tem, że odprawa ta może być również zmniejszona do 50% normalnego wymiaru.

Art. 109. Karę wydalenia i zwolnienia ze służby odnośnie do oficerów P. P. orzeka Minister Spraw Wewnętrznych, a karę wydalenia i zwolnienia ze służby oraz degradacji odnośnie do szeregowych P. P. — Komendant Główny P. P.

Zastosowanie wymienionych w ustępie poprzednim kar musi poprzedzać wysłuchanie opinii komisji dyscyplinarnych ustanowionych: dla oficerów P. P. przy Ministrze Spraw Wewnętrznych, dla szeregowych P. P. — przy Komendancie Głównym i komendantach wojewódzkich P. P.

Art. 110. Pozostałe kary dyscyplinarne orzekają przełożeni policyjni w stopniach oficerów P. P., odpowiedzialni za dyscyplinę w powierzonych im jednostkach.

Szczegółowe uprawnienia wymienionych przełożonych określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Kary te mogą być nakładane także i bez opinii komisji dyscyplinarnych.

Art. 111. Od orzeczenia dyscyplinarnego ukaranemu nie przysługuje prawo odwołania.

Wznowienie postępowania dyscyplinarnego, zakończonego orzeczeniem, możliwe jest nawet już po wykonaniu kary, gdy wyjdą na jaw nowe fakty lub środki dowodowe, niezbrane w poprzednim postępowaniu, które mogą spowodować zwolnienie od zarzutów lub nałożenie kary łagodniejszej. O wznowieniu decyduje ta władza, która nałożyła karę.

Art. 112. Komisja dyscyplinarna dla oficerów P. P. składa się z dwóch oficerów P. P. w stopniu nie niższym od inspektora, z których starszy służbowo spełnia funkcje przewodniczącego i urzędnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w stopniu nie niższym od V-go, jako członków, oraz dwóch oficerów P. P. w tym samym stopniu, jak obwiniony, jako asesorów z prawem głosu.

Członków komisyj oraz potrzebną ilość zastępców mianuje corocznie Minister Spraw Wewnętrznych, zaś asesorów powołuje Komendant Główny P. P. dla każdej sprawy oddzielnie, przyczem asesorzy winni być w miarę możliwości starsi latami służby niż obwiniony.

Komisje dyscyplinarne dla szeregowych P. P. składają się z dwóch oficerów P. P. w stopniu nie niższym od komisarza, z których starszy służbowo spełnia funkcje przewodniczącego i urzędnika władzy administracji ogólnej w stopniu nie niższym od VII-go, jako członków, oraz dwóch szeregowych P. P. w tym samym stopniu, jak obwiniony, jako asesorów z prawem głosu.

Członków komisyj dyscyplinarnych dla szeregowych P. P. oraz potrzebną ilość zastępców ze stanu korpusu P. P. mianuje corocznie Komendant Główny P. P. Członków komisji z ramienia władzy administracji ogólnej mianują na okres roczny: do komisji dyscyplinarnej przy Komendancie Głównym P. P. — Minister Spraw Wewnętrznych ze stanu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, do komisji zaś przy komendantach wojewódzkich P. P. — właściwi wojewodowie z etatu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w podległych urzędach wojewódzkich.

Asesorów do komisyj dyscyplinarnych dla szeregowych P. P. powołują dla każdej sprawy oddzielnie: Komendant Główny P. P. i komendanci wojewódzcy P. P.: każdy do komisji przy nim ustanowionej. Asesorzy winni być w miarę możliwości starsi latami służby niż obwiniony.

Art. 113. Wszczęcie sprawy dyscyplinarnej należy do kompetencji przełożonych policyjnych i następuje bądź z ich własnej inicjatywy, bądź na żądanie władz administracji ogólnej lub sądowych względnie prokuratorskich.

Art. 114. Szczegółowe przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej i postępowaniu dyscyplinarnem wyda Minister Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzenia.

Art. 115. Prawo zawieszania oficerów i szeregowych P. P. w czynnościach służbowych przysługuje wszystkim przełożonym policyjnym.

Art. 116. Naczelnicy powiatowych i wojewódzkich władz administracji ogólnej mają prawo w wyjątkowych wypadkach zawieszać w czynnościach służbowych oficerów i szeregowych P. P., pełniących służbę w podległych im okręgach administracyjnych.

Zawieszenie oficera lub szeregowego P. P. przez władze wymienione w ustępie poprzednim, może nastąpić tylko w wypadkach nagłych w razie uzasadnionych danych, że dalsze pełnienie przez niego obowiązków służbowych może być szkodliwe dla służby.

Naczelnik władzy administracji ogólnej może zarządzić zawieszenie bezpośrednio; jeżeli jednak przełożony danego oficera lub szeregowego

P. P. znajduje się na miejscu, zawieszenie powinno nastąpić za jego pośrednictwem, przyczem polecenie zawieszenia wino być niezwłocznie wykonane.

O dokonaniem zawieszenia naczelnik władzy administracji ogólnej zawiadamia niezwłocznie właściwego przełożonego policyjnego zawieszonego oficera lub szeregowego P. P., który obowiązany jest niezwłocznie spowodować wdrożenie przeciwko zawieszonemu postępowania dyscyplinarnego.

O utrzymaniu zawieszenia w czasie postępowania dyscyplinarnego lub uchyleniu zawieszenia, zarządzonego przez starostę, decyduje właściwy wojewoda, a zarządzonego przez wojewodę — Minister Spraw Wewnętrznych.

Art. 117. W razie dopuszczenia się przez oficera lub szeregowego P. P. uchybienia w zakresie dochodzenia i ścigania przestępstw prokurator i sędzia śledczy może zwrócić mu na to uwagę oraz na skutki uchybienia, a w miarę okoliczności zawiadomić właściwego przełożonego policyjnego, który na żądanie obowiązany jest spowodować wdrożenie postępowania dyscyplinarnego.

Art. 118. Oficerom i szeregowym P. P., zawieszonym w czynnościach służbowych, może być na czas trwania zawieszenia ograniczone uposażenie do połowy. Decyzja pod tym względem należy: w stosunku do oficerów P. P. — do Ministra Spraw Wewnętrznych, w stosunku zaś do szeregowych P. P. — do Komendanta Głównego P. P. i komendantów wojewódzkich P. P.

Jeżeli w wyniku postępowania dyscyplinarnego oficer P. P. ukarany został zwolnieniem lub wydaleniem ze służby, a szeregowy P. P. — degradacją, zwolnieniem lub wydaleniem ze służby, to czas zawieszenia w służbie nie zalicza się do służby czynnej (wysługi lat), a zatrzymana w tym czasie część uposażenia wypłacie (zwrotowi) nie podlega.

W wypadku umorzenia postępowania dyscyplinarnego, uniewinnienia obwinionego, lub nałożenia niższego wymiaru kary, niż wymienione w ustępie poprzednim, czas zawieszenia liczy się do służby czynnej (wysługi lat), a część uposażenia, wstrzymana na czas zawieszenia, winna być wypłacona.

Rozdział II

Odpowiedzialność karna

Art. 119. Oficer lub szeregowy P. P. winny umyślnego niewykonania polecenia właściwej władzy administracji ogólnej albo właściwej władzy sądowej lub prokuratorskiej (art. 10 i 11), wydanego w ramach niniejszego rozporządzenia, ulegnie karze pozbawienia wolności do sześciu miesięcy.

Art. 120. Oficer lub szeregowy P. P., który samowolnie celem uchylenia się od służby oddali się czasowo ze swego oddziału, opuści czasowo swe stanowisko służbowe, przekroczy udzielony mu urlop lub nie stawia się do pełnienia

włożonego nań obowiązku, ulegnie karze pozbawienia wolności do trzech miesięcy.

Jeżeli samowolne oddalenie się z oddziału, opuszczenie stanowiska służbowego lub przekroczenie urlopu nastąpiło w zamiarze trwałego uchylenia się od obowiązku służby, winny ulegnie karze pozbawienia wolności od sześciu miesięcy do jednego roku.

Art. 121. Oficer lub szeregowy P. P., który w czasie pełnienia czynności służbowych, połączonych z niebezpieczeństwem dla niego, z tchórzostwa nie spełni powierzonego mu zadania służbowego albo opuści lub pozostawi współdziałających z nim lub osoby trzecie w niebezpieczeństwie, ulegnie karze pozbawienia wolności do lat dwóch.

Art. 122. Oficer lub szeregowy P. P., który przez odezwanie lub zachowanie się znieważa (obraża) przełożonego lub starszego stopniem, ulegnie karze pozbawienia wolności do sześciu miesięcy.

Jeżeli oficer lub szeregowy P. P. czynnie targnie się na przełożonego lub starszego stopniem, ulegnie karze pozbawienia wolności od trzech miesięcy do lat dwóch.

Jeżeli zniewaga przełożonego lub starszego stopniem nastąpiła w czasie, gdy oni pełnili służbę, lub z powodu wykonywania przez nich obowiązków służbowych, winny ulegnie karze pozbawienia wolności: w wypadku, przewidzianym w ust. 1 od jednego miesiąca do jednego roku, w wypadku przewidzianym w ust. 2 — od jednego roku do lat trzech.

Pod temi samemi warunkami tym samym karom ulegnie oficer lub szeregowy P. P., winny zniewagi lub czynnego targnięcia się na kierownika władzy administracji ogólnej albo sędziego lub prokuratora, w okręgu którego pełni służbę, lub który w rejonie oficera czy szeregowego P. P. spełnia czynności urzędowe.

Wzajemność zniewagi nie może skutkować zwolnienia od kary.

Art. 123. Oficer lub szeregowy P. P., który rozkazowi wydanemu przez przełożonego policyjnego jest nieposłuszny przez samowolne niewykonanie, przekroczenie lub zmianę rozkazu, ulegnie karze pozbawienia wolności od jednego do sześciu miesięcy.

Oficer lub szeregowy P. P., który takiemu rozkazowi wyraźnie odmówi posłuszeństwa lub wyrazi swe nieposłuszeństwo słowami, gestami lub innemi działaniami, również oficer lub szeregowy P. P., który mimo powtórzenia rozkazu trwa w nieposłuszeństwie, ulegnie karze pozbawienia wolności od trzech miesięcy do jednego roku.

Jeżeli jeden z czynów, wskazanych powyżej, spełniono wobec zebranych szeregowych P. P. lub odmówiono rozkazowi stawania pod broń albo pod bronią, stosuje się karę pozbawienia wolności od sześciu miesięcy do lat trzech.

Art. 124. Oficer lub szeregowy P. P., winny świadomego działania w kierunku spowodowania zbiorowego wystąpienia oficerów czy szeregowych P. P. w sprawach związanych ze służbą, czy to przez urządzenie zebrania, czy zbieranie podpisów w celu wspólnego przedstawienia lub zażalenia, czy przez szerzenie wśród oficerów i szeregowych P. P. niezadowolenia ze służby i jej warunków, ulegnie karze pozbawienia wolności od trzech miesięcy do jednego roku.

Uczestnicy takiego zebrania, zażalenia, przedstawienia ulegną karze pozbawienia wolności do sześciu miesięcy.

Art. 125. Oficerowie i szeregowi P. P., winni skupienia się i wspólnej odmowy posłuszeństwa przełożonemu, oporu lub targnięcia się na przełożonego, ulegną karze ciężkiego więzienia od jednego roku do lat pięciu.

Przywódcy i podżegacze zbiegowiska, tudzież uczestnicy zbiegowiska, którzy dopuszczą się czynnego gwałtu na przełożonych, ulegną karze ciężkiego więzienia na czas od lat pięciu do lat dziesięciu.

Art. 126. Oficer lub szeregowy P. P., który groźbą niekorzystnych następstw służbowych usiłuje powstrzymać podwładnego od wniesienia lub popierania zażalenia, albo udaremnia lub usiłuje udaremnić zażalenie, wniesione doń przepisowo, a które jest on obowiązany dalej przedłożyć lub zbadać, ulega karze pozbawienia wolności do jednego roku.

Art. 127. Oficer lub szeregowy P. P., winny niedbalstwa w powierzonym mu nadzorze nad więźniem lub inną osobą, pozostającą pod strażą, jeśli następstwem tego była ucieczka z pod straży lub z miejsca zamknięcia, ulega karze pozbawienia wolności do jednego roku.

Jeśli więzień był skazany za zbrodnię lub zatrzymany z powodu posądzenia go o zbrodnię, o czym winny oficer lub szeregowy P. P. wiedział, należy wymierzyć karę pozbawienia wolności od trzech miesięcy do lat dwóch.

Jeśli więzień był skazany na karę śmierci, bezterminowego (dożywotniego) pozbawienia wolności lub ciężkiego więzienia nie niżej lat sześciu, albo zatrzymany z powodu posądzenia go o zbrodnię, za którą można wymierzyć karę śmierci, bezterminowego (dożywotniego) pozbawienia wolności lub ciężkiego więzienia powyżej lat dziesięciu, o czym winny oficer lub szeregowy P. P. wiedział — należy wymierzyć karę pozbawienia wolności od sześciu miesięcy do lat pięciu.

Art. 128. Oficer lub szeregowy P. P., który umyślnie umożliwi lub ułatwi ucieczkę więźniowi lub innej osobie, pozostającej pod strażą, albo umyślnie ucieczkę umożliwić lub ułatwić usiłuje, ulega karom na zasadach przewidzianych w art. 127 niniejszego rozporządzenia z tą zmianą, że najniższy i najwyższy wymiar kary wynosi podwójną wysokość wymiarów przewidzianych

w art. 127, a w wypadku, przewidzianym w ustępie ostatnim tego artykułu, orzeka się karę ciężkiego więzienia od jednego roku do lat dziesięciu.

Art. 129. Usiłowanie przestępstw, przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu, oraz udział w nich są karalne.

Udział w nich osób, nie będących oficerami lub szeregowymi P. P., jest karany w wymiarze, wynoszącym od połowy wymiaru najniższego do połowy wymiaru najwyższego, przewidzianego za odnośne przestępstwa.

Art. 130. Przez karę pozbawienia wolności, którą zagrożone są przestępstwa, przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, należy rozumieć: na obszarze, na którym obowiązuje kodeks karny z r. 1903 i kodeks karny z r. 1871 — karę więzienia (art. 3 ust. 3 przepisów przechodnich z dnia 17 sierpnia 1917 r. do K. K. z r. 1903, par. 16 niem. K. K. z roku 1871), na obszarze zaś, na którym obowiązuje ustawa karna z r. 1852 — areszt ścisły (par. 254 U. K. z r. 1852). Przestępstwa, przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, zagrożone karą ciężkiego więzienia, są zbrodniami, inne występками.

Art. 131. Przestępstwa, określone w art. art. od 119 do 124 i 126 ścigane są tylko na wniosek, a mianowicie na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych w stosunku do oficerów P. P. w stopniach od inspektora wzwyż, na wniosek Komendanta Głównego P. P. w stosunku do pozostałych oficerów i tych szeregowych P. P., którzy są na etacie Komendy Głównej P. P., a na wniosek komendantów wojewódzkich P. P. w stosunku do podległych im szeregowych P. P. Komendant Główny P. P. i komendanci wojewódzcy P. P. składają wnioski bądź z własnej inicjatywy bądź na rozkaz przełożonego.

Przełożony nie postawi wniosku o ukaranie przez sąd, jeżeli uważa, że ukaranie dyscyplinarne ze względu na szczególne okoliczności wypadku jest wystarczające.

W wypadkach przestępstw przewidzianych w art. art. 119 i 122 ust. 4 niniejszego rozporządzenia wniosek może złożyć także wojewoda, prezes sądu apelacyjnego i prokurator apelacyjny w zależności od tego, czyje polecenie nie zostało wykonane, lub której władzy jest podporządkowany urzędnik, sędzia lub prokurator. Do wniosku tego mają zastosowanie przepisy, dotyczące wniosku właściwego przełożonego policyjnego.

Art. 132. Ustęp czwarty art. 122 i odnoszące się do niego postanowienia ustępu trzeciego art. 131 nie mają zastosowania do oficerów i szeregowych P. P. w chwili popełnienia przestępstwa będących na etacie Komendy Głównej lub do niej przykomenderowanych, a jeżeli chodzi o pokrzywdzonego sędziego lub prokuratora — również i do oficerów i szeregowych, będących na etacie komend wojewódzkich lub do nich przykomenderowanych. Za czyny, określone w ustępie czwartym art. 122, oficerowie i szerego-

wi P. P. wymienionych kategorii odpowiadają według postanowień ogólnych ustaw karnych.

Jeżeli jednak oficer lub szeregowy P. P., należący do jednej z wymienionych kategorii, został odkomenderowany do służby w jednostce wykonawczej P. P., to za czyny, przewidziane w ustępie czwartym art. 122, popełnione w czasie odkomenderowania, odpowiada narówni z oficerami względnie szeregowymi P. P. tej jednostki.

Oficerowie i szeregowi P. P. będący na etacie specjalnych oddziałów (art. 18), utworzonych przy komendantach wojewódzkich, a przeznaczonych także do czynności dochodzenia i ścigania przestępstw, lub do takich oddziałów przykomenderowani, odpowiadają w trybie, przewidzianym w ustępie trzecim art. 131 za zniewagę sędziego lub prokuratora albo za czynne targnięcie się na nich (art. 122), jeżeli taki czyn przestępny został dokonany w czasie pełnienia wymienionych czynności, lub w związku z pełnieniem tych czynności.

Art. 133. Wniosek pisemny o ukaranie należy złożyć prokuratorowi właściwemu lub najbliższemu, który skieruje go do prokuratora właściwego.

Ściganie jest wykluczone, jeśli przełożony albo uprawniona władza (art. 131) nie złożyli wniosku w ciągu trzech miesięcy. Termin ten liczy się od dnia, w którym osoba, uprawniona do wniosku, otrzymała wiadomość o czynie i osobie sprawcy.

Postępowanie sądowe obejmuje wszystkich, którzy mieli w czynie udział, niemniej popleczników, popierających przestępcę i ukrywaczy, choćby wniesiono o ukaranie tylko jednej z powyższych osób.

Cofnięcie wniosku nie jest dopuszczalne.

Prokurator działa na podstawie wniosku z urzędu, jako oskarżyciel publiczny.

Art. 134. Brak wniosku, wymienionego w artykułach poprzednich, nie stoi na przeszkodzie zaaresztowaniu zapobiegawczemu (tymczasowemu przytrzymaniu) sprawcy, jak niemniej przeprowadzeniu dochodzeń.

O wydaniu sędziowskiego nakazu zaaresztowania należy jednak zawiadomić bezzwłocznie osobę uprawnioną do złożenia wniosku, przytaczając okoliczności faktyczne przestępstwa, o ile są wiadome. Nakaz należy uchylić, jeśli w ciągu dni czternastu od doręczenia tego zawiadomienia nie oznajmiono sądowi, że wniosek złożono lub że zostanie złożony.

Zaaresztowanego należy wypuścić na wolność, jeżeli prokurator o to wniesie, albo jeśli w ciągu dwóch miesięcy po wykonaniu zaaresztowania nie złoży sądowi (sędziemu śledczemu) właściwego wniosku prokurator-skiego, dołączając wniosek osoby uprawnionej (art. 131).

Art. 135. Jeżeli czyn oficera lub szeregowego P. P. ma cechy przestępstwa, ulegającego ukaraniu na wniosek według niniejszego rozporządzenia, oraz ce-

chy przestępstwa, ulegającego ukaraniu według innych ustaw karnych, wówczas mimo to ściganie może nastąpić tylko w razie złożenia wniosku w myśl art. 131 niniejszego rozporządzenia; ograniczenie to nie ma jednak zastosowania względem czynów, zagrożonych w innych ustawach karnych karą cięższą, albo ściganych z oskarżenia prywatnego.

Art. 136. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych władny jest wydawać przepisy, co do miejsca i sposobu wykonywania kar pozbawienia wolności na oficerach i szeregowych P. P.

Art. 137. Dla spraw o przestępstwa, przewidziane w niniejszym rozporządzeniu (art. 119–129) właściwe są sądy okręgowe.

W sprawach przeciwko oficerom i szeregowym P. P. o przestępstwa, popełnione w związku z pełnieniem służby:

- 1) delegatowi Ministra Spraw Wewnętrznych, wojewody, oraz przełożonych policyjnych, poczynawszy od komendanta wojewódzkiego wzwyż, należy zezwolić w każdym stadium sprawy na przeglądanie jej aktów w sądzie lub u prokuratora, o ile to nie tamuje biegu postępowania. Delegatem przełożonego policyjnego może być tylko oficer P. P.;
- 2) przed ukończeniem dochodzenia lub śledztwa należy zażądać opinii władzy, czy, o ile i w czym, uwzględniając warunki służby, czyn obwinionego naruszył obowiązujące przepisy. Opinię wydają: władze administracji ogólnej oraz przełożeni policyjni w tym zakresie, w jakim w myśl art. 3 niniejszego rozporządzenia policja tym władzom względnie przełożonym podlega. Opinię tę należy na rozprawie głównej odczytać. W razie potrzeby ustnego jej uzasadnienia należy przesłuchać biegłego z pośród osób, wskazanych przez władzę, która wydała opinię.

Art. 138. W przypadku art. 28 niniejszego rozporządzenia oficerowie i szeregowi P. P. od chwili doręczenia lub ogłoszenia rozkazu o wcieleniu do sił zbrojnych odpowiadają według kodeksu karnego wojskowego przed właściwymi sądami wojskowymi wedle przepisów ustawy wojskowego postępowania karnego.

Tytuł V

Urzędnicy kancelaryjni i niżsi funkcjonariusze do czynności pomocniczych

Art. 139. Osobną kategorię w Policji Państwowej tworzą:

- a) urzędnicy kancelaryjni;
- b) niżsi funkcjonariusze do czynności pomocniczych.

Wymienieni w punktach a) i b) pełnią czynności, nie wymagające uprawnień policyjno-wykonawczych, i takich uprawnień nie posiadają.

Art. 140. Do urzędników kancelaryjnych i niższych funkcjonariuszów do czynności pomocniczych mają zastosowanie ogólne przepisy: regulujące stosunki służbowe w państwowej służbie cywilnej, odpowiedzialność karną oraz obowiązki w zakresie służby wojskowej w czasie pokoju i wojny, ze zmianami wymienionymi w następnych artykułach niniejszego tytułu.

Art. 141. Pod względem służbowym i osobowym podlegają urzędnicy i niżsi funkcjonariusze do czynności pomocniczych właściwym przełożonym policyjnym, przyczem do niższych funkcjonariuszów do czynności pomocniczych i do urzędników kancelaryjnych od XII do X stopnia włącznie mają zastosowanie przepisy niniejszego rozporządzenia o mianowaniu, przenoszeniu i rozwiązywaniu stosunku służbowego, dotyczące szeregowych P. P., a do pozostałych urzędników kancelaryjnych — takie same przepisy, dotyczące oficerów P. P.

Art. 142. Przepisy, regulujące tryb postępowania dyscyplinarnego, dotyczące oficerów i szeregowych P. P., mają zastosowanie również i do urzędników kancelaryjnych oraz funkcjonariuszów niższych do czynności pomocniczych z tem, że asesory w komisjach dyscyplinarnych, rozpatrujący ich sprawy, będą powoływani z ich grona.

Komisjami dyscyplinarnymi, właściwymi dla spraw tych urzędników i funkcjonariuszów są: dla urzędników kancelaryjnych od XII do X stopnia włącznie i niższych funkcjonariuszów do czynności pomocniczych — komisje dyscyplinarne dla szeregowych P. P., dla pozostałych urzędników kancelaryjnych (od IX stopnia wzwyż) — komisja dyscyplinarna dla oficerów P. P.

Przepisy przejściowe

Art. 143. Znosi się przepisy, które nakładają na Policję Państwową obowiązki, nie wchodzące w zakres jej zadań, określonych w niniejszem rozporządzeniu.

Najpóźniej do dnia 1 kwietnia 1929 r. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia ustali, jakim organom mają być przekazane odnośne funkcje, spełniane dotąd przez Policję Państwową. W związku z tem Rada Ministrów władna jest powołać do życia potrzebne organa i określić ich organizację i sposób działania.

Art. 144. Organa Policji Państwowej mogą być używane do pobierania i ściągania danin, grzywien, opłat, kar pieniężnych i kosztów sądowych i administracyjnych oraz do doręczenia wezwań i innych pism sądowych i administracyjnych w zakresie, przewidzianym w obowiązujących dotychczas przepisach, nie dłużej, jak do dnia 1 kwietnia 1929 r.

Czynności, wymienione w ustępie poprzednim, wykonane będą nawet po terminie tam oznaczonym, jeżeli żądania ich wykonania w poszczególnych sprawach wpłynęły do dnia 31 marca 1929 r.

Art. 145. Po dniu 31 marca 1929 r. Policja Państwowa będzie doręczała pisma sądowe:

- a) jeżeli doręczenie pozostaje w związku z czynnością, poleconą policji przez sąd lub prokuratora;
- albo
- b) jeżeli w poszczególnym wypadku doręczenie w inny sposób mogłoby pociągnąć przez opóźnienie lub z innego powodu ujemne skutki dla prawidłowego wymiaru sprawiedliwości.

Rozporządzenie Ministrów: Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych określi bliżej wypadki, do których ma zastosowanie przepis punktu b).

Art. 146. Funkcjonariusze P. P. będący na służbie w Policji Państwowej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia otrzymują w miejsce dotychczasowych stopni następujące stopnie oficerów względnie szeregowych P. P.: Komendant Główny P. P. — stopień Generalnego Inspektora P. P.; inni wyżsi funkcjonariusze P. P. — stopnie oficerów P. P. równobrzmiące z dotychczasowymi stopniami; niżsi funkcjonariusze P. P. — stopnie szeregowych P. P. równobrzmiące z dotychczasowymi stopniami.

Art. 147. Postanowienia art. 36 ust. 1 niniejszego rozporządzenia, nie mają zastosowania do tych oficerów P. P., którzy przed dniem jego wejścia w życie zostali przyjęci do Policji Państwowej.

Art. 148. Sprawę wyszkolenia i doszkolenia oficerów i szeregowych P. P., przyjętych na służbę przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, unormuje osobne rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 149. Szeregowi P. P., przyjęci na służbę przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, o ile nie przeszli w P. P. 4-ch lat, winni złożyć zobowiązanie, przewidziane w ust. 2 art. 39 niniejszego rozporządzenia, przyczem okres ich służby dotychczasowej w P. P. winien być zaliczony do przewidzianego tym artykułem czasu służby.

Art. 150. Oficerowie i szeregowi P. P., którzy przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia otrzymali pisma, ustalające w służbie państwowej zgodnie z art. 116 ustawy z dnia 17 lutego 1922 r. o państwowej służbie cywilnej (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 164), uważani będą za ustalonych w służbie w rozumieniu art. 95 niniejszego rozporządzenia niezależnie od czasu służby w Policji Państwowej.

Art. 151. Na przeciąg jednego roku od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zawiesza się postanowienia ust. 1 art. 95 tegoż rozporządzenia w stosunku do wszystkich oficerów i szeregowych P. P. z wyjątkiem, zastrzeżonym w art. 150.

W ciągu tego okresu czasu władza mianująca jest w mocy rozwiązać w każdej chwili stosunek służbowy.

Rozwiązanie stosunku służbowego według postanowień ustępów poprzednich niniejszego artykułu może nastąpić: albo w drodze przeniesienia w stan spoczynku, przy zastosowaniu ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i wojskowych zawodowych (Dz. U. R. P. z r. 1924, Nr. 6, poz. 46), albo z przyznaniem odprawy według norm ustalonych w ust. 4 art. 95 niniejszego rozporządzenia.

Art. 152. Postanowienia art. art. 89 i 90 mają zastosowanie również w tych wypadkach, gdy oficerowie i szeregowi P. P. utracili życie lub całkowitą zdolność do pracy przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia w warunkach, przewidzianych w tych artykułach, z wyjątkiem wypadków, kiedy wdowa po oficerze lub szeregowym P. P. przez powtórne zamążpójście uzyska środki utrzymania.

Sposób i termin wypłaty odszkodowania w tych wypadkach określi rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Skarbu.

Art. 153. Rada Ministrów ustali nazwy dla organów, które dotychczas używały nazwy „Policja”, a do których według postanowienia art. 2 niniejszego rozporządzenia nazwa ta nie może mieć zastosowania.

Postanowienia końcowe

Art. 154. Z chwilą wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc obowiązującą ustawa o Policji Państwowej z dnia 24 lipca 1919 r. (Dz. P. P. P. Nr. 61, poz. 363) oraz wszystkie inne przepisy sprzeczne z tem rozporządzeniem.

Art. 155. Wykonanie tego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i właściwym ministrom.

Art. 156. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie w piętnaście dni po ogłoszeniu.

Prezydent Rzeczypospolitej: I. Mościcki

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: J. Piłsudski

Minister: K. Bartel

Minister Spraw Wewnętrznych: Sławoj Składkowski

Minister Spraw Zagranicznych: August Zaleski
Minister Skarbu: G. Czechowicz
Minister Sprawiedliwości: A. Meysztowicz
Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: Dr. Dobrucki
Minister Rolnictwa: K. Niezabytowski
Minister Przemysłu i Handlu: E. Kwiatkowski
Minister Komunikacji: Romocki
Minister Robót Publicznych: Moraczewski
Minister Pracy i Opieki Społecznej: Dr. Jurkiewicz
Minister Reform Rolnych: Witold Staniewicz
Minister Pocht i Telegrafów: Bogusław Miedziński

**Dekret prezydenta Rzeczypospolitej z 17 kwietnia 1936 r. w sprawie
zmiany przepisów o Policji Państwowej**
(DzURP z 1936 r., nr 28, poz. 226)

Na podstawie art. 74 ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej (Dz. U. R. P. z 1931 r. Nr. 5, poz. 27) wprowadza się zmiany następujące:

1) Po art. 138 dodaje się przepisy następujące:

**„Tytuł V
Służba przygotowawcza**

Art. 138a. (1) Minister Spraw Wewnętrznych może dla wszystkich lub niektórych kandydatów na szeregowych Policji Państwowej wprowadzić służbę przygotowawczą w Policji Państwowej w charakterze pracowników kontraktowych.

(2) Warunki służby przygotowawczej i zasady odpowiedzialności służbowej ustala Minister Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzenia.

(3) Czas kontraktowej służby przygotowawczej uwzględnia się przy liczeniu faktycznej służby czynnej, o której mowa w art. 88.

Art. 138b. (1) Kandydatów, o których mowa w art. 138a, Minister Spraw Wewnętrznych może przeznaczyć do służby w oddziałach specjalnych, utworzonych na podstawie art. 18.

(2) W przypadkach, przewidzianych w ust. (1), do kandydatów tych stosuje się odpowiednio przepisy art. 12, 14, 15, 54, 55, 62–67, 120–126 i 129–137.”;

2) dotychczasowy tytuł V otrzymuje numerację VI.

Art. 2. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: I. Mościcki

Prezes Rady Ministrów: Marjan Zyndram-Kociołkowski

Minister Spraw Wewnętrznych: Wł. Raczkiewicz

Rozdział 2

Elementy psychologii w zarządzaniu oraz wybrane aspekty komunikacji społecznej

Izabela Wiciak

kom. Justyna Aćman-Krysiak

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r.
(DzU z 1997 r., nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
(wyciąg)

Rozdział I
Rzeczpospolita

Art. 14. Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność prasy i innych środków masowego przekazu.

Rozdział II
Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela

Wolności i prawa osobiste

Art. 54. 1. Każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji.

2. Cenzura prewencyjna środków społecznego przekazu oraz koncesjonowanie prasy są zakazane. Ustawa może wprowadzić obowiązek uprzedniego uzyskania koncesji na prowadzenie stacji radiowej lub telewizyjnej.

Wolności i prawa polityczne

Art. 61. 1. Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Prawo to obejmuje również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.

Rozdział IX
Organy kontroli państwowej i ochrony prawa

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

Art. 213. 1. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji stoi na straży wolności słowa, prawa do informacji oraz interesu publicznego w radiofonii i telewizji.

2. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji wydaje rozporządzenia, a w sprawach indywidualnych podejmuje uchwały.

Ustawa z 26 stycznia 1984 r. — Prawo prasowe
(tekst jedn. DzU z 2018 r., poz. 1914)
(wyciąg)

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1. Prasa, zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej, korzysta z wolności wypowiedzi i urzeczywistnia prawo obywateli do ich rzetelnego informowania, jawności życia publicznego oraz kontroli i krytyki społecznej.

Art. 2. Organy państwowe zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej stwarzają prasie warunki niezbędne do wykonywania jej funkcji i zadań, w tym również umożliwiające działalność redakcjom dzienników i czasopism zróżnicowanych pod względem programu, zakresu tematycznego i prezentowanych postaw.

Art. 4. 1. Przedsiębiorcy i podmioty niezaliczone do sektora finansów publicznych oraz niedziałające w celu osiągnięcia zysku są obowiązane do udzielenia prasie informacji o swojej działalności, o ile na podstawie odrębnych przepisów informacja nie jest objęta tajemnicą lub nie narusza prawa do prywatności.

3. W przypadku odmowy udzielenia informacji, na żądanie redaktora naczelnego, odmowę doręcza się zainteresowanej redakcji w formie pisemnej, w terminie trzech dni; odmowa powinna zawierać oznaczenie organu, jednostki organizacyjnej lub osoby, od której pochodzi, datę jej udzielenia, redakcję, której dotyczy, oznaczenie informacji będącej jej przedmiotem oraz powody odmowy.

4. Odmowę, o której mowa w ust. 3, lub niezachowanie wymogów określonych w tym przepisie, można zaskarżyć do sądu administracyjnego w terminie 30 dni; w postępowaniu przed sądem stosuje się odpowiednio przepisy o zaskarżaniu do sądu decyzji administracyjnych.

Art. 5. 1. Każdy obywatel, zgodnie z zasadą wolności słowa i prawem do krytyki, może udzielać informacji prasie.

2. Nikt nie może być narażony na uszczerbek lub zarzut z powodu udzielenia informacji prasie, jeżeli działał w granicach prawem dozwolonych.

Art. 6. 1. Prasa jest zobowiązana do prawdziwego przedstawiania omawianych zjawisk.

2. Organy państwowe, przedsiębiorstwa państwowe i inne państwowe jednostki organizacyjne oraz organizacje spółdzielcze są obowiązane do udzie-

lenia odpowiedzi na przekazaną im krytykę prasową bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu miesiąca.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do związków zawodowych, organizacji samorządowych i innych organizacji społecznych w zakresie prowadzonej przez nie działalności publicznej.

4. Nie wolno utrudniać prasie zbierania materiałów krytycznych ani w inny sposób tłumić krytyki.

Art. 7. 1. Ustawa reguluje prasową działalność wydawniczą i dziennikarską.

2. W rozumieniu ustawy:

- 1) prasa oznacza publikacje periodyczne, które nie tworzą zamkniętej, jednorodnej całości, ukazujące się nie rzadziej niż raz do roku, opatrzone stałym tytułem albo nazwą, numerem bieżącym i datą, a w szczególności: dzienniki i czasopisma, serwisy agencyjne, stałe przekazy teleksowe, biuletyny, programy radiowe i telewizyjne oraz kroniki filmowe; prasą są także wszelkie istniejące i powstające w wyniku postępu technicznego środki masowego przekazywania, w tym także rozgłośnie oraz tele- i radiowęzły zakładowe, upowszechniające publikacje periodyczne za pomocą druku, wizji, fonii lub innej techniki rozpowszechniania; prasa obejmuje również zespoły ludzi i poszczególne osoby zajmujące się działalnością dziennikarską;
- 2) dziennikiem jest ogólnoinformacyjny druk periodyczny lub przekaz za pomocą dźwięku oraz dźwięku i obrazu, ukazujący się częściej niż raz w tygodniu;
- 3) czasopismem jest druk periodyczny ukazujący się nie częściej niż raz w tygodniu, a nie rzadziej niż raz w roku; przepis ten stosuje się odpowiednio do przekazu za pomocą dźwięku oraz dźwięku i obrazu innego niż określony w pkt 2;
- 4) materiałem prasowym jest każdy opublikowany lub przekazany do opublikowania w prasie tekst albo obraz o charakterze informacyjnym, publicystycznym, dokumentalnym lub innym, niezależnie od środków przekazu, rodzaju, formy, przeznaczenia czy autorstwa;
- 5) dziennikarzem jest osoba zajmująca się redagowaniem, tworzeniem lub przygotowywaniem materiałów prasowych, pozostająca w stosunku pracy z redakcją albo zajmująca się taką działalnością na rzecz i z upoważnienia redakcji;
- 6) redaktorem jest dziennikarz decydujący lub współdecydujący o publikacji materiałów prasowych;
- 7) redaktorem naczelnym jest osoba posiadająca uprawnienia do decydowania o całokształcie działalności redakcji;
- 8) redakcją jest jednostka organizująca proces przygotowywania (zbierania, oceniania i opracowywania) materiałów do publikacji w prasie.

Art. 8. 1. Wydawcą może być osoba prawna, fizyczna lub inna jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej. W szczególności wydawcą może być organ państwowy, przedsiębiorstwo państwowe, organizacja polityczna, związek zawodowy, organizacja spółdzielcza, samorządowa i inna organizacja społeczna oraz kościół i inny związek wyznaniowy.

2. Organizacja polityczna, związek zawodowy, przedsiębiorstwo państwowe, organizacja spółdzielcza, samorządowa i inna organizacja społeczna oraz kościół i inny związek wyznaniowy może realizować uprawnienia wydawnicze bezpośrednio lub za pośrednictwem wydawnictw własnych, jak również innych wydawnictw, działających jako nakładca.

Rozdział 2

Prawa i obowiązki dziennikarzy

Art. 10. 1. Zadaniem dziennikarza jest służba społeczeństwu i państwu. Dziennikarz ma obowiązek działania zgodnie z etyką zawodową i zasadami współżycia społecznego, w granicach określonych przepisami prawa.

2. Dziennikarz ma prawo odmówić wykonania polecenia służbowego, jeżeli oczekuje się od niego publikacji, która łamie zasady rzetelności, obiektywizmu i staranności zawodowej, o których mowa w art. 12 ust. 1.

3. Dziennikarz może nie zgodzić się na publikację materiału prasowego, jeżeli wprowadzono do niego zmiany wypaczające sens i wymowę jego wersji.

Art. 11. 1. Dziennikarz jest uprawniony do uzyskiwania informacji w zakresie, o którym mowa w art. 4.

2. Informacji w imieniu jednostek organizacyjnych są obowiązani udzielać kierownicy tych jednostek, ich zastępcy, rzecznicy prasowi lub inne upoważnione osoby, w granicach obowiązków powierzonych im w tym zakresie.

3. Kierownicy jednostek organizacyjnych są obowiązani umożliwiać dziennikarzom nawiązanie kontaktu z pracownikami oraz swobodne zbieranie wśród nich informacji i opinii.

4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa organizację i zadania rzeczników prasowych w urzędach organów administracji rządowej.

Art. 12. 1. Dziennikarz jest obowiązany:

- 1) zachować szczególną staranność i rzetelność przy zbieraniu i wykorzystaniu materiałów prasowych, zwłaszcza sprawdzić zgodność z prawdą uzyskanych wiadomości lub podać ich źródło;
- 2) chronić dobra osobiste, a ponadto interesy działających w dobrej wierze informatorów i innych osób, które okazują mu zaufanie;
- 3) dbać o poprawność języka i unikać używania wulgaryzmów.

2. Dziennikarzowi nie wolno prowadzić ukrytej działalności reklamowej wiążącej się z uzyskaniem korzyści majątkowej bądź osobistej od osoby lub jednostki organizacyjnej zainteresowanej reklamą.

Art. 13. 1. Nie wolno wypowiadać w prasie opinii co do rozstrzygnięcia w postępowaniu sądowym przed wydaniem orzeczenia w I instancji.

2. Nie wolno publikować w prasie wizerunku i innych danych osobowych osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze lub sądowe, jak również wizerunku i innych danych osobowych świadków, pokrzywdzonych i poszkodowanych, chyba że osoby te wyrażą na to zgodę.

3. Ograniczenie, o którym mowa w ust. 2, nie narusza przepisów innych ustaw. Właściwy prokurator lub sąd może zezwolić, ze względu na ważny interes społeczny, na ujawnienie wizerunku i innych danych osobowych osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze lub sądowe.

4. Na postanowienie w przedmiocie ujawnienia wizerunku i innych danych osobowych osób, przeciwko którym toczy się postępowanie przygotowawcze lub sądowe przysługuje zażalenie. Zażalenie na postanowienie prokuratora rozpoznaje sąd rejonowy, w którego okręgu toczy się postępowanie. Postanowienie wydane w toku postępowania przygotowawczego staje się wykonalne z chwilą uprawomocnienia.

Art. 14. 1. Publikowanie lub rozpowszechnianie w inny sposób informacji utrwalonych za pomocą zapisów fonicznych i wizualnych wymaga zgody osób udzielających informacji.

3. Osoba udzielająca informacji może z ważnych powodów społecznych lub osobistych zastrzec termin i zakres jej opublikowania.

4. Udzielenia informacji nie można uzależniać, z zastrzeżeniem wynikającym z art. 14a, od sposobu jej skomentowania lub uzgodnienia tekstu wypowiedzi dziennikarskiej.

5. Dziennikarz nie może opublikować informacji, jeżeli osoba udzielająca jej zastrzegła to ze względu na tajemnicę zawodową.

6. Nie wolno bez zgody osoby zainteresowanej publikować informacji oraz danych dotyczących prywatnej sfery życia, chyba że wiąże się to bezpośrednio z działalnością publiczną danej osoby.

Art. 14a. 1. Dziennikarz nie może odmówić osobie udzielającej informacji autoryzacji dosłownie cytowanej wypowiedzi, o ile nie była ona uprzednio publikowana lub była wygłoszona publicznie.

2. Dziennikarz informuje osobę udzielającą informacji przed jej udzieleniem o prawie do autoryzacji dosłownie cytowanej wypowiedzi.

3. Osoba udzielająca informacji niezwłocznie po uzyskaniu od dziennikarza informacji, o której mowa w ust. 2, zgłasza mu żądanie autoryzacji dosłownie cytowanej wypowiedzi.

4. Osoba udzielająca informacji dokonuje autoryzacji dosłownie cytowanej wypowiedzi niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu:

- 1) 6 godzin — w odniesieniu do dzienników;
 - 2) 24 godzin — w odniesieniu do czasopism
- chyba że strony umówią się inaczej.

5. Bieg terminów, o których mowa w ust. 4, rozpoczyna się od momentu przekazania w sposób wzajemnie uzgodniony tekstu dosłownie cytowanej wypowiedzi przewidzianego do publikacji w prasie osobie udzielającej informacji lub osobie przez nią upoważnionej, tak aby osoba ta mogła się zapoznać z treścią tego tekstu.

6. Nie stanowi autoryzacji zaproponowanie przez osobę udzielającą informacji nowych pytań, przekazanie nowych informacji lub odpowiedzi ani zmiana kolejności wypowiedzi w autoryzowanym tekście materiału przewidzianego do publikacji w prasie.

7. W przypadku niedokonania lub odmowy dokonania autoryzacji w terminach określonych w ust. 4 uznaje się, że dosłownie cytowana wypowiedź została autoryzowana bez zastrzeżeń.

Art. 15. 1. Autorowi materiału prasowego przysługuje prawo zachowania w tajemnicy swego nazwiska.

2. Dziennikarz ma obowiązek zachowania w tajemnicy:

- 1) danych umożliwiających identyfikację autora materiału prasowego, listu do redakcji lub innego materiału o tym charakterze, jak również innych osób udzielających informacji opublikowanych albo przekazanych do opublikowania, jeżeli osoby te zastrzegły nieujawnianie powyższych danych;
- 2) wszelkich informacji, których ujawnienie mogłoby naruszać chronione prawem interesy osób trzecich.

3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, dotyczy również innych osób zatrudnionych w redakcjach, wydawnictwach prasowych i innych prasowych jednostkach organizacyjnych.

Art. 16. 1. Dziennikarz jest zwolniony od zachowania tajemnicy zawodowej, o której mowa w art. 15 ust. 2, w razie gdy informacja, materiał prasowy, list do redakcji lub inny materiał o tym charakterze dotyczy przestępstwa określonego w art. 240 § 1 Kodeksu karnego albo autor lub osoba przekazująca taki materiał wyłącznie do wiadomości dziennikarza wyrazi zgodę na ujawnienie jej nazwiska lub tego materiału.

2. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również innych osób zatrudnionych w redakcjach, wydawnictwach prasowych i innych prasowych jednostkach organizacyjnych.

3. Redaktor naczelny powinien być w niezbędnych granicach poinformowany o sprawach związanych z tajemnicą zawodową dziennikarza; powie-

roną mu informację albo inny materiał może ujawnić jedynie w wypadkach określonych w ust. 1.

Rozdział 5 **Sprostowanie**

Art. 31a. 1. Na wniosek zainteresowanej osoby fizycznej, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej niebędącej osobą prawną, redaktor naczelny właściwego dziennika lub czasopisma jest obowiązany opublikować bezpłatnie rzeczowe i odnoszące się do faktów sprostowanie nieścisłej lub nieprawdziwej wiadomości zawartej w materiale prasowym.

2. Uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, przysługuje także osobie najbliższej zmarłego, w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego, oraz następcy prawnemu osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej, o której mowa w ust. 1.

3. Sprostowanie powinno zostać nadane w placówce pocztowej operatora pocztowego lub złożone w siedzibie odpowiedniej redakcji, na piśmie w terminie nie dłuższym niż 21 dni od dnia opublikowania materiału prasowego.

4. Sprostowanie powinno zawierać podpis wnioskodawcy, jego imię i nazwisko lub nazwę oraz adres korespondencyjny.

5. Adres korespondencyjny wnioskodawcy może zostać zastrzeżony tylko do wiadomości redakcji, a w przypadku gdy materiał prasowy będący przedmiotem sprostowania dotyczy działalności związanej z używanym przez osobę fizyczną pseudonimem, może ona zastrzec także imię i nazwisko tylko do wiadomości redakcji.

6. Tekst sprostowania nie może przekraczać dwukrotnej objętości fragmentu materiału prasowego, którego dotyczy, ani zajmować więcej niż dwukrotność czasu antenowego, jaki zajmował dany fragment przekazu.

7. Sprostowanie powinno być sporządzone w języku polskim lub w języku, w którym opublikowany został materiał prasowy będący przedmiotem sprostowania.

Art. 32. 1. Redaktor naczelny ma obowiązek opublikować sprostowanie:

- 1) w elektronicznej formie dziennika lub czasopisma, w której zamieszczono materiał prasowy będący przedmiotem sprostowania — w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprostowania;
- 2) w dzienniku — w najbliższym przygotowywanym do druku numerze, a w przypadku braku możliwości technicznych w numerze następnym, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania sprostowania;
- 3) w czasopiśmie — w najbliższym od dnia otrzymania sprostowania lub następnym po nim przygotowywanym do opublikowania numerze;

4) w innym niż dziennik przekazuje za pomocą dźwięku lub obrazu i dźwięku — w najbliższym analogicznym przekazie.

2. Gdy możliwy termin opublikowania sprostowania przekracza 6 miesięcy, na żądanie wnioskodawcy sprostowanie należy dodatkowo opublikować w ciągu miesiąca od dnia otrzymania sprostowania w odpowiednim ze względu na krąg odbiorców dzienniku. Koszty publikacji pokrywa wydawca prasy, w której ukazał się materiał prasowy będący przedmiotem sprostowania.

3. Terminy określone w ust. 1 i 2 nie mają zastosowania, jeżeli strony na piśmie umówiły się inaczej.

4. Sprostowanie w drukach periodycznych powinno być opublikowane w tym samym dziale i taką samą czcionką, co materiał prasowy, którego dotyczy, pod widocznym tytułem „Sprostowanie”. W przypadku przekazu za pomocą dźwięku lub obrazu i dźwięku sprostowanie powinno być wyraźnie zapowiedziane oraz nastąpić w przekazie tego samego rodzaju i o tej samej porze.

5. W tekście nadesłanego sprostowania nie wolno bez zgody wnioskodawcy dokonywać skrótów ani innych zmian.

6. Tekst sprostowania nie może być komentowany w tym samym numerze, przekazie lub w elektronicznej formie dziennika lub czasopisma, tego samego dnia. Nie wyklucza to jednak prostej zapowiedzi polemiki lub wyjaśnień.

Art. 33. 1. Redaktor naczelny odmawia opublikowania sprostowania, jeżeli sprostowanie:

- 1) jest nierzeczowe lub nie odnosi się do faktów;
- 2) zostało nadane lub złożone po upływie terminu, o którym mowa w art. 31a ust. 3, lub nie zostało podpisane;
- 3) nie odpowiada wymaganiom określonym w art. 31a ust. 4–7;
- 4) zawiera treść karalną;
- 5) podważa fakty stwierdzone prawomocnym orzeczeniem dotyczącym osoby dochodzącej publikacji sprostowania.

2. Redaktor naczelny może odmówić opublikowania sprostowania, jeżeli sprostowanie:

- 1) odnosi się do wiadomości poprzednio sprostowanej;
- 2) jest wystosowane przez osobę, której nie dotyczą fakty przytoczone w sprostowanym materiale, za wyjątkiem sytuacji określonych w art. 31a ust. 2;
- 3) zawiera sformułowania powszechnie uznawane za wulgarne lub obelżywe.

3. Odmawiając opublikowania sprostowania, redaktor naczelny jest obowiązany niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania sprostowania, przekazać wnioskodawcy pisemne zawiadomienie o od-

mowie i jej przyczynach. Jeżeli odmowa nastąpiła z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 1, 4 i 5, należy wskazać fragmenty sprostowania, które nie nadają się do publikacji.

4. Redaktor naczelny nie może odmówić opublikowania sprostowania, jeżeli zastosowano się do jego wskazań. W przypadku nadesłania poprawionego sprostowania termin określony w art. 31a ust. 3 liczy się od dnia doręczenia wnioskodawcy zawiadomienia o odmowie i jej przyczynach.

Ustawa z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych
(tekst jedn. DzU z 2018 r., poz. 1191 z późn. zm.)
(wyciąg)

Rozdział 10
Ochrona wizerunku, adresata korespondencji i tajemnicy źródeł informacji

Art. 81. 1. Rozpowszechnianie wizerunku wymaga zezwolenia osoby na nim przedstawionej. W braku wyraźnego zastrzeżenia zezwolenie nie jest wymagane, jeżeli osoba ta otrzymała umówioną zapłatę za pozowanie.

2. Zezwolenia nie wymaga rozpowszechnianie wizerunku:

- 1) osoby powszechnie znanej, jeżeli wizerunek wykonano w związku z pełnieniem przez nią funkcji publicznych, w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych;
- 2) osoby stanowiącej jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza.

Ustawa z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej
(tekst jedn. DzU z 2018 r., poz. 1330 z późn. zm.)
(wyciąg)

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu na zasadach i w trybie określonych w niniejszej ustawie.

Art. 2. 1. Każdemu przysługuje, z zastrzeżeniem art. 5, prawo dostępu do informacji publicznej, zwane dalej „prawem do informacji publicznej”.

2. Od osoby wykonującej prawo do informacji publicznej nie wolno żądać wykazania interesu prawnego lub faktycznego.

**Zarządzenie nr 53 komendanta głównego Policji z 6 października 2014 r.
w sprawie metod i form wykonywania niektórych zadań służbowych
przez psychologów pełniących służbę lub zatrudnionych w jednostkach
organizacyjnych Policji**

(Dz. Urz. KGP z 2014 r., poz. 118)

(wyciąg)

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, ze zm.) zarządza się, co następuje:

§ 2. Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) sytuacja kryzysowa — sytuację będącą następstwem zdarzenia traumatycznego lub stresu, mającego wpływ na funkcjonowanie policjanta lub pracownika;
- 2) interwencja kryzysowa — zespół psychologicznych działań, których celem jest przywrócenie równowagi psychicznej policjanta lub pracownika, u którego na skutek sytuacji kryzysowej wystąpił stan kryzysu psychicznego, utrudniającego lub uniemożliwiającego samodzielne odzyskanie równowagi emocjonalnej, poznawczej i behawioralnej;
- 3) pierwsza pomoc emocjonalna — psychologiczne wsparcie policjanta lub pracownika bezpośrednio po wystąpieniu sytuacji kryzysowej, którego celem jest zredukowanie stresu oraz wzmocnienie krótko- i długoterminowego radzenia sobie w danej sytuacji kryzysowej.

§ 3. W ramach zadań z zakresu opieki psychologicznej i psychoedukacji psycholog policyjny:

- 1) udziela policjantowi lub pracownikowi:
 - a) pomocy psychologicznej,
 - b) pierwszej pomocy emocjonalnej;
- 2) prowadzi psychoterapię policjanta lub pracownika;
- 3) prowadzi psychoedukację policjanta lub pracownika;
- 4) sporządza psychologiczną analizę samobójstwa lub usiłowania samobójstwa przez policjanta lub pracownika.

§ 4. 1. Psycholog policyjny udziela pomocy psychologicznej, pierwszej pomocy emocjonalnej oraz prowadzi psychoterapię:

- 1) na wniosek:
 - a) policjanta lub pracownika, z pominięciem drogi służbowej,
 - b) bezpośredniego przełożonego policjanta lub pracownika, po wyrażeniu przez niego zgody;
- 2) z własnej inicjatywy, po wyrażeniu zgody przez policjanta lub pracownika.
 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, psycholog policyjny przekazuje bezpośredniemu przełożonemu policjanta lub pracownika infor-

mację o udzieleniu mu pomocy psychologicznej, pierwszej pomocy emocjonalnej lub przeprowadzeniu wobec niego psychoterapii.

3. Informację, o której mowa w ust. 2, psycholog policyjny przekazuje po uzyskaniu zgody od policjanta lub pracownika.

§ 5. Pomoc psychologiczna jest udzielana w formie:

- 1) porady psychologicznej;
- 2) grupowego odreagowania psychicznego;
- 3) grup wsparcia;
- 4) interwencji kryzysowej.

§ 6. 1. Udzielenie policjantowi lub pracownikowi pomocy psychologicznej w formie porady psychologicznej i interwencji kryzysowej psycholog policyjny dokumentuje w karcie pomocy psychologicznej, której wzór stanowi załącznik nr 1 do zarządzenia.

2. Udzielenie policjantom lub pracownikom pomocy psychologicznej w formie grupowego odreagowania psychicznego lub grupy wsparcia psycholog policyjny dokumentuje w karcie sesji grupowego odreagowania psychicznego lub grupy wsparcia, której wzór stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

3. Dokumentowanie udzielonej przez psychologa policyjnego pomocy psychologicznej, o której mowa w ust. 1 i 2, dotyczy wyłącznie policjanta lub pracownika, który złożył oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych, o którym mowa w art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182).

§ 7. 1. Pierwsza pomoc emocjonalna udzielana jest w szczególności w formie:

- 1) diagnozy podstawowych potrzeb policjanta lub pracownika w konkretnej sytuacji kryzysowej i podjęcia lub zainicjowania działań zmierzających do ich zaspokojenia;
- 2) przeprowadzenia indywidualnego odreagowania emocjonalnego policjanta lub pracownika;
- 3) omówienia z policjantem lub pracownikiem sytuacji kryzysowej będącej źródłem jego reakcji psychofizycznych oraz możliwych jej konsekwencji;
- 4) działań zmierzających do zapewnienia policjantowi lub pracownikowi wsparcia ze strony bliskich mu osób.

2. Udzielenie policjantowi lub pracownikowi pierwszej pomocy emocjonalnej psycholog policyjny dokumentuje w rejestrze, którego wzór stanowi załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 8. Do sytuacji kryzysowej zalicza się w szczególności:

- 1) śmierć policjanta lub pracownika;

- 2) popełnienie lub usiłowanie popełnienia samobójstwa przez policjanta lub pracownika;
- 3) użycie przez policjanta broni palnej lub środka przymusu bezpośredniego, w wyniku którego nastąpiła śmierć lub ciężki uszczerbek na zdrowiu;
- 4) uczestniczenie policjanta lub pracownika w zdarzeniu, które spowodowało bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia jego lub innych ludzi;
- 5) wykonywanie przez policjanta lub pracownika zadań służbowych w okresie stanu klęski żywiołowej oraz w czasie katastrofy lub podczas aktu terroryzmu;
- 6) bezpośredni kontakt policjanta lub pracownika ze śmiercią dziecka;
- 7) udział policjanta przy wykonywaniu czynności odebrania dziecka z rodziny;
- 8) ciężką chorobę policjanta lub pracownika;
- 9) śmierć lub ciężką chorobę osoby bliskiej policjantowi lub pracownikowi;
- 10) przemoc fizyczną lub psychiczną w rodzinie policjanta lub pracownika;
- 11) podjęcie czynności procesowych wobec policjanta lub pracownika w związku z podejrzeniem popełnienia przez niego przestępstwa.

§ 9. Bezpośredni przełożony policjanta lub pracownika po uzyskaniu informacji o wystąpieniu sytuacji kryzysowej wnioskuje do kierownika komórki właściwej do spraw psychologii o niezwłoczne wyznaczenie psychologa policyjnego do podjęcia interwencji kryzysowej albo udzielenia policjantowi lub pracownikowi pierwszej pomocy emocjonalnej.

§ 10. Psycholog policyjny, wyznaczony do podjęcia interwencji kryzysowej albo udzielenia pierwszej pomocy emocjonalnej, w szczególności:

- 1) uzyskuje, z zachowaniem ograniczeń wynikających z odrębnych przepisów, informacje niezbędne do podjęcia interwencji kryzysowej albo udzielenia policjantowi lub pracownikowi pierwszej pomocy emocjonalnej;
- 2) nawiązuje bezpośredni kontakt z policjantem lub pracownikiem;
- 3) udziela policjantowi lub pracownikowi pierwszej pomocy emocjonalnej albo ustala w porozumieniu z policjantem lub pracownikiem czas i miejsce interwencji kryzysowej;
- 4) podejmuje, po uzgodnieniu z policjantem lub pracownikiem, działania zmierzające do uzyskania przez niego pomocy lekarskiej, jeżeli taka jest potrzebna.

§ 11. 1. Psychoterapia prowadzona jest w formie:

- 1) indywidualnych sesji z policjantem lub pracownikiem;
- 2) grupowych sesji z policjantami lub pracownikami.

2. Przebieg sesji, o których mowa w ust. 1, psycholog policyjny dokumentuje w karcie psychoterapii, której wzór stanowi załącznik nr 4 do zarządzenia. Przepis § 6 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 12. Psycholog policyjny prowadzi rejestr policjantów lub pracowników, którym udzielono porady psychologicznej, wobec których podjęto interwencję kryzysową lub przeprowadzono psychoterapię, którego wzór stanowi załącznik nr 5 do zarządzenia. Przepis § 6 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

§ 13. Psychoedukacja prowadzona jest w formie:

- 1) wykładów, w tym wykładów interaktywnych;
- 2) konferencji lub seminariów;
- 3) warsztatów lub treningów;
- 4) publikacji artykułów;
- 5) opracowywania poradników, broszur lub ulotek.

§ 14. 1. Psychologiczną analizę usiłowania samobójstwa przez policjanta lub pracownika psycholog policyjny sporządza po uzyskaniu od policjanta lub pracownika, którego analiza dotyczy, oświadczenia, o którym mowa w § 6 ust. 3.

2. Psychologiczną analizę samobójstwa lub usiłowania samobójstwa przez policjanta lub pracownika psycholog policyjny sporządza zgodnie z wzorem stanowiącym załącznik nr 6 do zarządzenia.

3. Psychologiczną analizę, o której mowa w ust. 2, psycholog policyjny niezwłocznie przekazuje kierownikowi komórki organizacyjnej właściwej w sprawach psychologii w Komendzie Głównej Policji.

Rozdział 3

Organizacja i zarządzanie

nadkom. Zbigniew Kaczorowski

nadkom. Jacek Krysiak

Ustawa z 26 czerwca 1974 r. — Kodeks pracy
(tekst jedn. DzU z 2018 r., poz. 917 z późn. zm.)
(wyciąg)

Dział 4
Obowiązki pracodawcy i pracownika

Rozdział V
Nagrody i wyróżnienia

Art. 105. Pracownikom, którzy przez wzorowe wypełnianie swoich obowiązków, przejawianie inicjatywy w pracy i podnoszenie jej wydajności oraz jakości przyczyniają się szczególnie do wykonywania zadań zakładu, mogą być przyznawane nagrody i wyróżnienia. Odpis zawiadomienia o przyznaniu nagrody lub wyróżnienia składa się do akt osobowych pracownika.

Rozdział VI
Odpowiedzialność porządkowa pracowników

Art. 108. § 1. Za nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów przeciwpożarowych, a także przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy, pracodawca może stosować:

- 1) karę upomnienia;
- 2) karę nagany.

§ 2. Za nieprzestrzeganie przez pracownika przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy lub przepisów przeciwpożarowych, opuszczenie pracy bez usprawiedliwienia, stawienie się do pracy w stanie nietrzeźwości lub spożywanie alkoholu w czasie pracy — pracodawca może również stosować karę pieniężną.

§ 3. Kara pieniężna za jedno przekroczenie, jak i za każdy dzień niesprawiedliwionej nieobecności, nie może być wyższa od jednodniowego wynagrodzenia pracownika, a łącznie kary pieniężne nie mogą przewyższać dziesiątej części wynagrodzenia przypadającego pracownikowi do wypłaty, po dokonaniu potrąceń, o których mowa w art. 87 § 1 pkt 1–3.

§ 4. Wpływy z kar pieniężnych przeznacza się na poprawę warunków bezpieczeństwa i higieny pracy

Art. 109. § 1. Kara nie może być zastosowana po upływie 2 tygodni od powzięcia wiadomości o naruszeniu obowiązku pracowniczego i po upływie 3 miesięcy od dopuszczenia się tego naruszenia.

§ 2. Kara może być zastosowana tylko po uprzednim wysłuchaniu pracownika.

§ 3. Jeżeli z powodu nieobecności w zakładzie pracy pracownik nie może być wysłuchany, bieg dwutygodniowego terminu przewidzianego w § 1 nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu do dnia stawienia się pracownika do pracy.

Art. 110. O zastosowanej karze pracodawca zawiadamia pracownika na piśmie, wskazując rodzaj naruszenia obowiązków pracowniczych i datę dopuszczenia się przez pracownika tego naruszenia oraz informując go o prawie zgłoszenia sprzeciwu i terminie jego wniesienia. Odpis zawiadomienia składa się do akt osobowych pracownika.

Art. 111. Przy stosowaniu kary bierze się pod uwagę w szczególności rodzaj naruszenia obowiązków pracowniczych, stopień winy pracownika i jego dotychczasowy stosunek do pracy.

Art. 112. § 1. Jeżeli zastosowanie kary nastąpiło z naruszeniem przepisów prawa, pracownik może w ciągu 7 dni od dnia zawiadomienia go o ukaraniu wnieść sprzeciw. O uwzględnieniu lub odrzuceniu sprzeciwu decyduje pracodawca po rozpatrzeniu stanowiska reprezentującej pracownika zakładowej organizacji związkowej. Nieodrzućenie sprzeciwu w ciągu 14 dni od dnia jego wniesienia jest równoznaczne z uwzględnieniem sprzeciwu.

§ 2. Pracownik, który wniósł sprzeciw, może w ciągu 14 dni od dnia zawiadomienia o odrzuceniu tego sprzeciwu wystąpić do sądu pracy o uchylenie zastosowanej wobec niego kary.

§ 3. W razie uwzględnienia sprzeciwu wobec zastosowanej kary pieniężnej lub uchylenia tej kary przez sąd pracy, pracodawca jest obowiązany zwrócić pracownikowi równowartość kwoty tej kary.

Art. 113. § 1. Karę uważa się za niebyłą, a odpis zawiadomienia o ukaraniu usuwa z akt osobowych pracownika po roku nienagannej pracy. Pracodawca może, z własnej inicjatywy lub na wniosek reprezentującej pracownika zakładowej organizacji związkowej, uznać karę za niebyłą przed upływem tego terminu.

§ 2. Przepis § 1 zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio w razie uwzględnienia sprzeciwu przez pracodawcę albo wydania przez sąd pracy orzeczenia o uchyleniu kary.

**Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych i administracji
z 19 czerwca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania
szkoleń zawodowych oraz doskonalenia zawodowego w Policji**
(DzU z 2007 r., nr 126, poz. 877 z późn. zm.)
(wyciąg)

Na podstawie art. 34 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, Nr 57, poz. 390 i Nr 120, poz. 818) zarządza się, co następuje:

Dział III
Doskonalenie zawodowe

Rozdział 2
Rodzaje i formy doskonalenia

§ 49. Doskonalenie policjantów organizowane jest jako:

- 1) doskonalenie centralne — przez szkoły policyjne i WSPol.;
- 2) doskonalenie lokalne — przez jednostki organizacyjne Policji lub komórki organizacyjne tych jednostek;
- 3) doskonalenie zewnętrzne — przez podmioty pozapolicyjne.

Rozdział 4
**Organizowanie i sposób prowadzenia doskonalenia lokalnego oraz
warunki i tryb jego odbywania**

§ 62. 1. Doskonalenie lokalne prowadzi się zgodnie z ustalonymi przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji albo jej komórki organizacyjnej potrzebami w tym zakresie.

§ 65. Jednostka organizacyjna Policji lub jej komórka organizacyjna prowadzi dokumentację doskonalenia lokalnego prowadzonego w formach ujętych w planie zajęć, którą w szczególności stanowią:

- 1) plany zajęć;
- 2) programy zajęć;
- 3) listy obecności.

**Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z 18 kwietnia 2012 r.
w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów
ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji**

(DzU z 2012 r., poz. 432 z późn. zm.)

(wyciąg)

Na podstawie art. 25 ust. 7 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371) zarządza się, co następuje:

§ 6. 1. Przełożony właściwy w sprawie postępowania kwalifikacyjnego niezwłocznie po opublikowaniu ogłoszenia, o którym mowa w § 4, zarządza postępowanie kwalifikacyjne i zamieszcza odpowiednio na stronie internetowej i w Biuletynie Informacji Publicznej Komendy Głównej Policji, komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji, komend powiatowych, miejskich i rejonowych Policji oraz w siedzibie tych komend i w wojewódzkich oraz powiatowych urzędach pracy ogłoszenie o przyjmowaniu do służby w funkcjonujących na terytorialnym zasięgu jego działania jednostkach organizacyjnych Policji, zwane dalej „ogłoszeniem”.

2. Ogłoszenie zawiera w szczególności:

- 1) nazwy jednostek organizacyjnych Policji, do których będą przyjmowani kandydaci do służby;
- 2) informacje o wymaganiach stawianych kandydatom do służby określonych w art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, zwanej dalej „ustawą”;
- 3) określenie preferencji dotyczących wykształcenia lub umiejętności posiadanych przez kandydatów do służby;
- 4) wskazanie wymaganych dokumentów, którymi są:
 - a) podanie o przyjęcie do służby,
 - b) wypełniony kwestionariusz osobowy kandydata do służby,
 - c) kserokopie dokumentów potwierdzających posiadane wykształcenie i kwalifikacje zawodowe,
 - d) kserokopie świadectw pracy lub służby z poprzednich miejsc pracy lub służby, jeżeli wcześniej kandydat do służby pozostawał w stosunku pracy lub w służbie,
 - e) książeczka wojskowa, jeżeli kandydat do służby jest objęty ewidencją wojskową,
 - f) kserokopie innych niż wymienione w lit. a–e dokumentów, jeżeli obowiązek ich złożenia wynika z odrębnych przepisów;
- 5) wskazanie miejsca złożenia dokumentów, o których mowa w pkt 4 lit. a–d i f;
- 6) określenie miejsca, w którym można otrzymać druk kwestionariusza osobowego kandydata do służby.

3. Składając kserokopię dokumentów, o których mowa w ust. 2 pkt 4 lit. c, d i f, kandydat do służby przedkłada do wglądu ich oryginały.

4. Dokument, o którym mowa w ust. 2 pkt 4 lit. e, kandydat do służby przedkłada do wglądu.

5. Wzór kwestionariusza osobowego kandydata do służby stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 10. W trakcie etapu postępowania kwalifikacyjnego, o którym mowa w art. 25 ust. 2:

- 1) pkt 1 ustawy, przegląda się dokumenty wymienione w § 6 ust. 2 pkt 4 lit. a–d i f, oraz sprawdza się ich kompletność;
- 2) pkt 2 ustawy, przeprowadza się test wiedzy z zakresu funkcjonowania władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej oraz z zakresu bezpieczeństwa publicznego, zwany dalej „testem wiedzy”;
- 3) pkt 3 ustawy, przeprowadza się test sprawności fizycznej mający na celu ocenę motoryki kandydata do służby, zwany dalej „testem sprawności fizycznej”;
- 4) pkt 4 ustawy, przeprowadza się test psychologiczny mający na celu ocenę predyspozycji intelektualnych i osobowościowych kandydata do służby, zwany dalej „testem psychologicznym”;
- 5) pkt 5 ustawy, przeprowadza się z kandydatem do służby rozmowę mającą na celu poznanie i ocenę jego społecznych postaw wobec ludzi oraz poznanie i ocenę jego motywacji do podjęcia służby w Policji, a także ocenę jego umiejętności w zakresie skutecznego komunikowania się z innymi osobami oraz autoprezentacji, zwaną dalej „rozmową kwalifikacyjną”;
- 6) pkt 6 ustawy, ustala się stan zdrowia i stopień zdolności do służby kandydata do służby, zwane dalej „zdolnością fizyczną i psychiczną”;
- 7) pkt 7 ustawy, sprawdza się prawdziwość danych zawartych w kwestionariuszu osobowym kandydata do służby, przez porównanie ich z danymi zawartymi w ewidencjach, rejestrach i kartotekach, zwane dalej „sprawdzeniem prawdziwości danych”;
- 8) pkt 8 ustawy, ustala się, czy kandydat do służby daje rękojmię zachowania tajemnicy, w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz.U. Nr 182, poz. 1228), zwane dalej „postępowaniem sprawdzającym”.